

LAMMIN SÄÄSTÖPANKKI

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2021

Yritys- ja yhteisötunnus: 0197794-8

Postiosoite: Hämeenkatu 14, 05800 HYVINKÄÄ

Käyntiosoite: Hämeenkatu 14, Hyvinkää

Kotipaikka: Hämeenlinna

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2021**SISÄLLYS**

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2021	4
Pankin liiketoiminta	4
Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä	5
Toimintaympäristö.....	6
Globaali talousnäkyminen	6
Korkoympäristö	7
Sijoitusmarkkinat	7
Suomen taloustilanne	8
Asuntomarkkinat Suomessa	8
Tulos	9
Korkokate	10
Nettopalkkiotuotot.....	10
Sijoitustoiminta	11
Kulut	11
Arvon alentumistappiot.....	11
Tase.....	12
Luotonanto	12
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	13
Sijoitukset	13
Johdannaispöytäkirjat	13
Muut velat	13
Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä.....	14
Säästöpankkien yhteenliittymän ja säästöpankkiryhmän juridinen rakenne	14
Keskinäinen vastuu.....	14
Talletussuoja	15
Sijoittajien turva	15
Vakavaraisuuden hallinta.....	15
Stressitestit.....	16
Pääoman jatkuvuussuunnitelma.....	16

Pilari 1 pääomavaateet	16
Omat varat ja vakavaraisuustunnusluvut	16
Vähimmäisomavaraisuusaste	19
Kriisinvastaisuussuunnitelma	19
Riskienhallinta	20
Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi	20
Luottoriski- ja vastapuoliriskit	21
Likviditeettiriski	24
Markkinariski	24
Kiinteistöriski	26
Operatiivinen riski	26
Liiketoimintariski	27
Hallinto ja henkilöstö	27
Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä	28
Palkitsemisjärjestelmät	29
Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot	30
Yhteiskuntavastuu	30
Olenaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	30
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2022	31
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	32
Tunnuslukujen laskentakaavat	33
Tilinpäätös	35
Tuloslaskelma	35
Tase	36
Rahoituslaskelma	36
Liitetiedot	40
Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	68
Tilinpäätösmerkintä	70

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. - 31.12.2021

Lammin Säästöpankki on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1877. Vuosi 2021 oli pankin 144. toimintavuosi. Pankki toimii Kanta-Hämeessä ja Keski-Uusimaalla. Pankin liiketoiminta jakautuu henkilöasiakas-, yritysasiakas- ja varallisuudenhoidon tuotevalikoimaan.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä yli 28 500. Pankin asiakaskunnasta pääosa on henkilöasiakkaita ja pienyrityksiä.

Lammin Säästöpankin tilikauden korkokate oli 7 971 tuhatta euroa ja nettopalkkiotuotot 7 126 tuhatta euroa, liikevoitto 3 829 tuhatta euroa ja tilikauden voitto 2 467 tuhatta euroa.

PANKIN LIIKETOIMINTA

Vuosi 2021 oli koronapandemian jatkumisesta huolimatta liiketoiminnallisesti erinomainen.

Koronasta johtuvien poikkeusolojen jatkuessa pankin tavoitteena oli asiakkaiden ja henkilöstön terveysturvallisuuden, pankin palvelukyvyyn sekä liiketoiminnan jatkuvuuden ja tavoitteiden saavutettavuuden varmistaminen.

Pankki onnistui toimintasuunnitelmansa mukaisesti kasvattamaan asiakasliiketoimintaansa, parantamaan kannattavuuttaan ja samalla vahvistamaan myös henkilöstö- ja asiakaskokemusta.

Lammin Säästöpankin liikevoitto ylitti tavoitellun tason asiakasliiketoiminnan kannattavuuden kehittyessä selvästi odotuksia paremmin. Pankin liiketoiminta kasvoi odotusten mukaisesti ja vakavaraisuus säilyi vahvana.

Lammin Säästöpankki harjoittaa peruspankki-toimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittäjä

yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, varallisuudenhoito- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2021 lopussa oli 144,4 (31.12.2020: 127,6) miljoonaa euroa. Pankilla on jälleenrahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin.

Varallisuudenhoidon tuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oyj:n hallinnoimat sijoitusrahastot ja Sp-Henkivakuutuksen vakuutussäästämisen tuotteet. Vuoden lopussa asiakkailta oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 1 66,8 miljoonaa euroa. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös varallisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on Sp-Rahastoyhtiö Oy. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen Sp-Keskuspankki Oyj:n tuottamia arvopaperipalveluja.

Pankin välittämät eläke-, säästö- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutussäästämisen tuotteita. Säästöpankkiryhmällä on yhteistyösopimus Suomen Vahinkovakuutus Oy:n tarjoamiin henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalveluihin.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös

Säästöpankkiryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiö on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising -periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun.

Vuoden 2021 aikana Lammin Säästöpankki, Nooa Säästöpankki ja Someron Säästöpankki investoivat isännöintiliiketoimintaan ja perustivat Sp-Isännöintipalvelut Oy:n.

Lammin Säästöpankin vuodesta 2000 lähtien omistama isännöintiyrittäjä Lammin Kotoavain Oy sulautettiin 18.10.2021 Sp-Isännöintipalvelut Oy:öön.

Isännöintiliiketoiminta on pankille pitkän aikavälin sijoitus, jonka on tarkoitus tukea Lammin Säästöpankin strategian toteutusta sekä tulevaisuuden tulosparannusta.

Strategisesta sijoituksesta on tavoitteena rakentaa perustajapankeille sekä Säästöpankkiryhmälle tärkeä osa asiakkaiden kokonaisvaltaista palvelutarjoamaa.

Visionamme on rakentaa nk. Säästöpankkitalo, jossa asiakkaan kokonaisvaltainen palvelu muodostuu pankkipalveluiden lisäksi kiinteistövälityksestä sekä isännöinnistä.

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄ JA SÄÄSTÖPANKKIEK YHTEENLIITTYMÄ

Lammin Säästöpankki kuuluu Säästöpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään. Pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdistelyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta

Säästöpankkiliitosta sekä Säästöpankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 17 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Liedon Säästöpankin ja Mietoisten Säästöpankin hallintoelimet ovat hyväksyneet liiketoiminnan luovutussuunnitelman mukaisen liiketoimintakaupan, jossa Liedon Säästöpankki ostaa Mietoisten Säästöpankin pankkiliiketoiminnan. Liiketoimintakauppa pyritään saattamaan loppuun alkuvuoden 2022 aikana.

Eurajoen Säästöpankki on eronnut Säästöpankkiliitto osk:n jäsenyydestä ja Säästöpankkien yhteenliittymästä 1.12.2021 alkaen. Samassa yhteydessä Eurajoen Säästöpankki on luovuttanut koko liiketoimintansa Oma Säästöpankki Oyj:lle, luovutuksen täytäntöönpanopäivä oli 1.12.2021. Fusion seurauksena Säästöpankkien Yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluvien säästöpankkien määrä väheni 18 pankista 17 pankkiin.

Säästöpankkiryhmä käynnisti vuonna 2019 peruspankkijärjestelmän uudistamisen. Peruspankkijärjestelmä pohjautuu Temenos-

teknologiaan ja sen toimittaja Oy Samlink Ab. Kyndryl ilmoitti 18.11.2021 ostavansa Oy Samlink Ab:n koko osakekannan Cognizantilta. Kyndryl on 4.11.2021 toimintansa aloittanut itsenäinen yhtiö, johon on eriytetty IBM:n maailmanlaajuinen infrapalvelu. Samlinkin yrityskaupan toteutuessa Säästöpankkiryhmä on sopinut Cognizantin kanssa irtautumisesta peruspankkijärjestelmän uudistamiseen liittyvästä sopimuksesta. Kyndrylin ja Cognizantin yrityskauppa vaatii vielä viranomaishyväksynnän.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Säästöpankin tehtävä on ollut auttaa suomalaisia vaurastumaan jo 200 vuotta

Säästöpankki perustettiin vuonna 1822. Sen tehtäväksi tuli yhteiskunnallisesti tärkeä missio: auttaa Suomen työteliästä kansaa vaurastumaan ja hoitamaan talouttaan paremmin. Säästöpankkien perustehtävä on alusta alkaen ollut sama ja sitä se on edelleen Säästöpankkiryhmän 200-vuotisjuhlavuonna 2022.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

GLOBAALI TALOUSNÄKYMÄ

Vuoteen 2021 siirryttiin orastavan optimistisissa taloustunnelmissa. Pandemia oli jyllännyt maailmalla jo yli yhdeksän kuukautta, mutta siihen oli kehitetty rokote, joka loi uskoa siihen, että pandemiasta päästään hiljalleen eroon. Vuonna 2021 maailmantalous elpyikin ripeästi. Kokonaisuutena esim. OECD ennustaa maailmantalouden kasvaneen 5,6 prosenttia vuonna 2021, mikä on nopein tahti vuosikymmeniin.

Kiinassa elpyminen käynnistyi ensimmäisenä ja pandemiaa edeltävä BKT:n taso saavutettiin jo vuonna 2020. USA:ssa elpyminen käynnistyi Eurooppaa ripeämmin

nopeammin käynnistyneen rokottamisen myötä ja BKT:n lähtötaso saavutettiin vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Euroalueen odotetaan saavuttaneen pandemiaa edeltäneen lähtötason vuoden 2021 lopulla.

Globaalisti talouden elpyminen oli erittäin nopeaa kevään ja kesän aikana. Syksyä kohti elpymisen nopein vaihe alkoi jäädä jo taakse, mutta taloudellinen aktiiviteetti oli edelleen ripeää. Vuoden aikana nähtiin useampiakin koronaviruksen uusia tartunta-aaltoja, mutta merkittävää on, että niiden taloudelliset vaikutukset jäivät koko ajan pienemmiksi ja pienemmiksi. Viruksen kanssa on opittu elämään paremmin ja lisäksi vuoden mittaan nousut rokotuskattavuus vähensi tartuntatapausten ja vakavien tautitapausten yhteyttä.

Nopean elpymisen seurauksena taloudessa nähtiin erilaisia kapasiteettirajoitteita. Kysynnän voimakkaan kasvun myötä yritykset eivät ole pystyneet toimittamaan tuotteita entiseen tapaan, vaan monissa tuotteissa toimitusajat ovat venyneet. Lisäksi raaka-aineiden saatavuudessa on ollut haasteita ja logistiikkaketjuissa koronan aiheuttamia häiriöitä.

Näiden tekijöiden myötä inflaatio kiihtyi vuonna 2021 nopeasti ja tasoille, joita ei olla nähty pitkään aikoihin. USA:ssa inflaatio nousi jo lähes 7 prosenttiin. Euroalueella inflaatiopaineet ovat olleet maltillisempia, mutta täälläkin inflaatio on kiihtynyt lähes 5 prosenttiin – siis selvästi keskuspankin tavoitetasoa korkeammalle. Alkuun inflaation odotettiin olevan tilapäistä, mutta nyt vaikuttaa siltä, että hintojen nousu on vähän pidempikestoisen ilmiön ja vuonna 2022 nähtäneen vielä korkeita inflaatiolukemia. Konsensusennusteet puhuvat kuitenkin sen puolesta, että hiljalleen inflaatio rauhoittuu.

Vielä alkuvuonna elänyt toivo siitä, että rokotuskattavuuden noustessa pandemia kiihtuisi, on osoittautunut vääräksi. Vaikka rokotteet suojaavat hyvin vakavilta tautitapauksilta, nähtiin loppuvuonna tartunnoissa jälleen uusi aalto ja eri maiden sairaanhoidon kapasiteetit olivat kovilla.

Tämän myötä jouduttiin jälleen ottamaan käyttöön uusia rajoitustoimia. Nämä rajoitustoimet iskevät erityisesti niille palvelusektorin aloille, jotka ovat kärsineet jo aiemminkin koronakriisin aikana eniten (esim. matkailu, tapahtumat, ravintolat). Rajoitustoimien kokonaistaloudellinen vaikutus jäänee kuitenkin varsin rajalliseksi.

Loppuvuonna epävarmuus lisääntyi vielä lisää, kun taudista ilmeni uusi nopeasti leviävä Omikron -variantti. Sen vakavuus on vielä epävarmaa, mutta ensifodot viittaavat siihen, että tämä uusi variantti leviää helposti, mutta aiheuttaa vakavia tautitapauksia esimerkiksi deltavarianttia vähemmän. Kokonaiskuormitus sairaanhoidolle on vielä epäselvää.

Vaikuttaa siltä, että koronavirus pyörii maapallolla vielä pitkään. Viruksen kanssa on kuitenkin opittu elämään paremmin ja rokottaminen tuo suojaa, vaikka se ei olekaan täydellistä. Niinpä globaalit talouskasvun odotetaan jatkuvan pirteänä vuonna 2022, vaikkakin elpymisen nopein pyrähdys nähtiin jo vuonna 2021. OECD arvioi maailmantalouden kasvun hidastuvan 4,5 prosenttiin vuonna 2022 ja 3,2 prosenttiin vuonna 2023. Pandemia säilyy edelleen yhtenä suurimmista epävarmuustekijöistä myös vuonna 2022.

Koronakriisin aikana niin valtiot kuin keskuspankitkin ovat elvyttäneet taloutta voimallisesti. Hiljalleen näitä tukitoimia ollaan vähentämässä ja esimerkiksi USA:n keskuspankki on jo viitoittanut arvopapereiden osto-ohjelman vähentämisestä ja koronnostoista vuonna 2022. Tukitoimista luopuminen onkin yksi vuoden 2022 teemoista ja riskeistä itse pandemiassa mahdollisesti nähtävien uusien käänteiden lisäksi. Inflaatiokehitys pysyy myös markkinoiden fokuksessa vuonna 2022.

KORKOYMPÄRISTÖ

Euroalueen lyhyet korot ovat pysyneet lähes muuttumattomina tilikauden ajan. Pitkien eurokorkojen vuoden alusta käynnistynyt nousu pysähtyi kesän ajaksi mutta jatkui edelleen toisella vuosipuoliskolla tasoittuen hieman vuoden lopulla. Koska euribor-korot ovat hallitseva korkosidonnaisuuden muoto antolainauksessa on näiden korkojen matala taso muodostanut haasteen pankkitoiminnan korkokatteelle katsauskauden aikana.

Euroopan Keskuspankin TLTRO – ohjelman runsas hyväksikäyttö on vähentänyt pankkien velkaemittointia tukumarkkinoilla ja täten tukkurahoituksen kustannukset ovat pysyneet luottomarginaalien osalta matalina koko tilikauden ajan.

SIIJOITUSMARKKINAT

Sijoitusmarkkinat kehittyivät suotuisasti vuoden aikana ja epävarmuustekijöiden kasvamisesta huolimatta. Pandemiatilanne, kiihtyvät inflaatio ja odotukset keskuspankkien rahapolitiikan muutoksista olivat keskeisiä teemoja sijoitusmarkkinoilla vuonna 2021. Osakekurssien positiivinen kehitys jatkui Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Kehittyvillä markkinoilla osakekurssien kehitys oli maltillisempaa ja sijoittajien riskiottohalukkuutta heikensi erityisesti Kiinan kiinteistömarkkinoihin liittyvät huolet. Yrityslainojen riskimarginaalit pysyivät Euroopassa vakaina vuoden aikana, mikä osaltaan tuki yrityslainojen tuottoja. Valtionlainojen tuottoja heikensi pitkien korkojen nousu ja odotukset inflaation kiihtymisestä.

SUOMEN TALOUSTILANNE

Globaalin talouden tapaan, myös Suomen talous elpyi ripeästi vuonna 2021. Säästöpankkiryhmän ennusteen mukaan Suomen talous kasvoi 3,5 prosenttia, eli selvästi totuttua ripeämpää tahtia. Toki nopean kasvun selittää koronakriisistä toipuminen. Suomen talous on kokonaisuutena pärjännyt koronakriisin aikana hyvin; vuonna 2020 pudotus oli monia muita maita pienempi ja myös palautuminen on ollut kohtuullisen nopeaa. Suomen BKT:n kriisiä edeltänyt taso saavutettiin jo vuoden 2021 toisella neljänneksellä.

Talouden elpyminen on ollut laaja-alaista. Myös eniten iskuja ottanut palvelusektori on kokonaisuutena elpynyt varsin hyvin. Joskin yksittäisten alatoimialojen (esim. Taiteet, viihde ja virkistys) tuotanto on edelleen selvästi kriisiä edeltäneen tason alapuolella. Teollisuus on toipunut ripeästi ja teollisuuden hyvät tilauskirjat lupaavat ripeää aktiviteettia myös jatkossa. Rakentaminen on ollut koronakriisin aikana ripeää. Ensi vuonna asuinrakentamisen odotetaan hieman rauhoittuvan.

Kotitaloudet on kokonaisuutena selvinneet koronakriisistä kohtuullisen hyvin. Vuonna 2021 työmarkkinoiden toipuminen on ollut odotuksia nopeampaa. Työllisyysaste on noussut jopa koronakriisiä edeltäneen tason yläpuolelle ja työttömyysastekin on painunut jo lähes koronakriisiä edeltävälle tasolle. Työmarkkinoilta kantautuukin viestejä työvoimapulasta ja avoimia työpaikkoja on paljon.

Koronakriisin aikana kotitalouksien säästämisaste on noussut ja kotitalouksille on jäänyt paljon rahaa säästöön. Vaikka yksityinen kulutus on palautunut, ei mitään suuria "kulutusjuhlia" olla nähty. Osa kotitalouksista ehkä jättäekin nämä koronakriisin aikana kertyneet varat säästöön, kuten talletuksiin, rahastoihin ja

osakemarkkinoille. Myös asuntomarkkinoille on ohjautunut kotitalouksien varoja ja myös asuntolainakanta on kasvanut koronakriisin aikana. Kuluttajien luottamuskselyn mukaan kotitalouksien kokema oma rahatilanne on parantunut koronakriisin aikana. Vuosi 2022 näyttää varsin vakaalta kotitalouksien näkökulmasta.

Vuonna 2022 Suomen talouden odotetaan kasvavan 2,6 prosenttia Säästöpankkiryhmän ennusteen mukaan. Suurimmat riskit liittyvät edelleen pandemiaan, vaikkakin tartuntojen ja talouden kytkös on vähentynyt. Vuoden 2022 jälkeen talouskehitys maltillistuu kohti Suomen potentiaalista talouskasvua, eli noin 1,5 prosenttiin.

ASUNTOMARKKINAT SUOMESSA

Asuntomarkkinoiden vahva kehitys on jatkunut tänä vuonna, vaikka loppuvuodesta on ollut havaittavissa, että kovin huuma on jo takanapäin. Kiteytettynä vuodesta 2021 voisi mainita, että asuntojen hinnat ovat nousseet tänä vuonna aiempaa laaja-alaisemmin ympäri Suomea, isojen asuntojen mm. omakotitalojen kysyntä on ollut vilkasta, kun taas vuokra-asuntojen kysyntä on ollut vaisua varsinkin pääkaupunkiseudulla. Edelleen aktiivisuutta asuntomarkkinoilla on ylläpitänyt lisääntyneen etätöiden tuoma lisätilantarve ja halu parantaa asumistasoa, lisääntyneet säästöt ja alhainen korkotaso. Asuntokauppoja olisi varmasti tehty vielä enemmänkin, mutta moni asiakas on halunnut löytää ensiksi uuden asunnon ennen nykyisen asunnon myynnin käynnistämistä. Tämä on padonnut tarjontaa. Jo vuoden 2020 syksyllä tarjonta laski merkittävästi, mutta esim. vuoden 2021 marraskuussa oli Etuovi-portaalissa kohdetarjontaa yli 11 prosenttia vähemmän kuin edellisen vuoden marraskuussa.

Ajanjaksolla tammi-marraskuu 2021 vanhojen asuntojen kauppamäärä kasvoi 15,0 prosenttia viime vuodesta ja viiden vuoden muutos on ollut 18,8 prosenttia (lähde: Kiinteistönvälitysalan keskusliiton Hintaseuran-tapalvelu, eli HSP). Vanhojen kerrostaloasuntojen kauppamäärä ko. ajanjaksolla kasvoi 24,0 prosenttia, rivitalojen 12,7 prosenttia ja omakotitalojen 12,5 prosenttia. Myydyissä vanhoissa asunnoissa kauppamäärät ovat kasvaneet muualla Suomessa (16,4 prosenttia) enemmän kuin suurissa kaupungeissa (13,4 prosenttia). Myös jokaisessa maakunnassa kasvu on ollut merkittävää viime vuoteen verrattuna. Maakunnista voimakkain kasvu on ollut Kanta-Hä-meessä, Keski-Pohjanmaalla sekä Kymenlaaksossa.

Kysynnän ylittäessä monin paikoin tarjonnan on hintataso vahvistunut selkeästi. Vuonna 2021 PK-seudulla vanhojen kerrostaloasuntojen hintakehitys oli 5,8 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Sama vertailu osoittaa isoissa kaupungeissa (ei PK-seutu) 4,5 prosenttia, Turussa 8,5 prosenttia, Tampereella 6,3 prosenttia sekä Oulussa 1,0 prosenttia. Myös paikkakuntien sisällä hintojen kehityksessä on suurta hajontaa.

Rakennusteollisuus RT ry:n viimeisimmän lokakuun suhdannekat-sauksen mukaan asuntotuotanto nousi vuonna 2020 vastoin odotuksia 40 500:een asuntoon, kun asuntokauppa kävi loppuvuodesta poikkeuksellisen vilkkaasti. Uudisasuntokauppa jatkui vilkkaana myös vuonna 2021 ja arvio vuoden asuntotuotannosta on 44 000 asuntoa. Vuoden 2022 aloitusten määrän ennakoidaan laskevan 40 000:een asuntoon. HSP:n mukaan vuoden 2021 aikana kiinteistönvälittäjien uudistaloasuntojen kauppamäärä on lisääntynyt 18,0 prosenttia edellisen vuoteen verrattuna. Valtaosa rakentamisesta on keskittynyt suuriin kaupunkeihin.

Vapaa-ajanasuntokauppa on käynyt vilkkaasti viimeiset kaksi vuotta. Kauppamäärä oli vuonna 2020 noin 3 prosenttia suurempi kuin vuonna 2021, mutta vastaavasti vuonna 2021 kauppasummien kokonaisarvo kasvoi noin 6 prosenttia. Viiden vuoden kauppamäärän kasvu on ollut yhteensä 32 prosenttia. Kauppaa on tehty edullisista kuivan maan mummon mökeistä kalliisiin laskettelukeskusten huviloihin. Kauppamäärää on hillinnyt vähäinen tarjonta, mikä on vaikuttanut myös hintoihin nostavasti. Aiempi oletus trendistä, että nuoremmat sukupolvet eivät haluaisi enää ostaa vapaa-ajanasuntoja on osoittautunut vääräksi.

TULOS

Lammin Säästöpankin liiketulos oli 3 829 tuhatta euroa (3 671 tuhatta euroa vuonna 2020). Liikevoitto kasvoi edellisestä vuodesta 4,3 prosenttia. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 0,7 prosenttia (0,7). Liiketuloksen hyvä kehitys johtui ensisijaisesti nettopalkkiotuottojen kasvusta. Sijoitustoiminnan osuus tuloksesta oli -95 (1079) tuhatta euroa. Pankin kulu-tuotto -suhde oli 75,2 prosenttia (74,7). Oman pääoman tuotto (ROE) oli 5,4 (5,6) prosenttia.

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2021	01-12/2020	Muutos-% (*)	01-12/2019	Muutos-% (**)
Korkokate	7 971	7 983	-0,2	7 626	4,7
Nettopalkkiotuotot	7 126	5 981	19,1	5 346	11,9
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	309	240	29,0	759	-68,4
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	11	327	-96,5	440	-25,7
Suojauslaskennan nettotulos	-22	0	...	-22	99,8
Muut tuotot	-14	618	-102,2	598	3,3
Tuotot yhteensä	15 381	15 149	1,5	14 748	2,7
Henkilöstökulut	-3 328	-3 645	-8,7	-3 685	-1,1
Muut hallintokulut	-5 486	-4 931	11,3	-4 722	4,4
Muut kulut	-2 749	-2 737	0,4	-2 719	0,6
Kulut yhteensä	-11 563	-11 312	2,2	-11 125	1,7
Kulu-tuotto -suhde	75,18	74,67		75,44	
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin rahoitusvaroista	-137	-30	351,6	-90	-66,2
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumiset	148	-135	-209,0	-10	...
Liikevoitto	3 829	3 671	4,3	3 523	4,2
Tilikauden voitto	2 467	2 150	14,8	2 719	-20,9
*) Muutos 2021-2020					
**) Muutos 2020.12-2019.12					

KORKOKATE

Pankin korkokatteeksi muodostui 7 971 tuhatta euroa (7 983). Korkokate pieneni 0,2 prosentilla edelliseen tilikauteen verrattuna. Korkokatetta vahvistivat suojaavista korkojohdannaisista saadut korot, joiden määrä korkokatteessa oli 1 724 tuhatta euroa (1 616).

Korkotuottojen määrä oli 8 646 tuhatta euroa (8 858), jossa vähennystä edellisvuodesta oli 212 tuhatta euroa. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat luotonannon korkotuotot. Korkokulut olivat 675 tuhatta euroa (874). Korkokulut

vähenevät edelliseen tilikauteen verrattuna 199 tuhatta euroa. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille maksetuista koroista.

NETTOPALKKIOTUOTOT

Nettopalkkiotuotot olivat 7 126 tuhatta euroa (5 981). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 7 984 tuhatta euroa (6 859) ja palkkiokulujen 858 tuhatta euroa (878). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 3 296 tuhatta euroa (2 520), josta välitetyistä kiinnitysluotto pankin luotoista saadut palkkiot olivat 1 335 tuhatta euroa (932) ja muista välitetyistä tuotteista 1 960

tuhatta euroa (1 588). Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot luotonannosta 836 tuhatta euroa (852), palkkiot maksuliikenteestä 3 010 tuhatta euroa (2 604), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 555 tuhatta euroa (593) ja palkkiot takauksista 125 tuhatta euroa (112). Palkkiotuottojen kasvuun vaikuttivat mm. edellisvuonna tehdyt hinnoittelumuutokset. Palkkiokulut pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna 2,3 prosenttia.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä olivat 52 (943) tuhatta euroa, joka muodostui saamistodistusten tuotoista korkokatteessa, osinko- ja rahasto-osuuksien tuotoista, sijoitustoiminnan arvomuutoksista ja sijoituskiinteistöjen nettotuotoista.

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotoiksi muodostui 309 tuhatta euroa (240). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja -tappioita 44 tuhatta euroa (20) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja -tappioita 266 tuhatta euroa (220).

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot olivat 11 tuhatta euroa (327), josta myyntivoitot ja -tappiot olivat 10 tuhatta (-6).

Suojauslaskennan nettotulos oli -22 tuhatta euroa (0). Erä muodostuu käypää arvoa suojaavien korkojohdannaisten ja suojaavien kohteiden käypien arvojen muutosten erotuksesta.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään -14 tuhatta euroa (618). Saadut osingot ja rahasto-osuudet olivat 71 tuhatta euroa (351), jossa vähennystä edellisvuoteen oli 280 tuhatta euroa.

Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui -399 tuhatta euroa (7). Ero, 406 tuhatta euroa, johtui kertaluontoisesta määräaikaisen vuokrasopimuksen kuluvarauksesta. Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 20,8 prosentilla 314 tuhanteen euroon (260).

KULUT

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 3 328 tuhatta euroa (3 645), mikä oli 8,7 prosenttia (tai 316 tuhatta euroa) pienempi kuin edellisenä vuonna.

Muut hallintokulut kasvoivat 11,3 prosenttia, 5 486 tuhanteen euroon (4 931). Kulujen nousu johtui erityisesti toimistokulujen ja IT-kulujen kasvusta. Muut kulut, 2 749 tuhatta euroa (2 737), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 625 tuhatta euroa (683). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 3,4 prosenttia, 2 124 tuhanteen euroon (2 054).

ARVONALENTUMISTAPPIOT

Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 137 tuhatta euroa (28). Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja takauksista olivat -215 tuhatta euroa (-129). Toteutuneita luottotappioita kirjattiin tilikaudella 359 tuhatta euroa (162) ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatusta saamisista -7 tuhatta euroa (-5). Sijoitusomaisuuden toteutuneet ja odotetut luottotappiot olivat yhteensä 0 tuhatta euroa (0,1).

Taseen tappiota koskeva odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä luotoista ja saamisista oli tilikauden lopussa 771 tuhatta euroa (31.12.2020: 978), eli 0,2 %

(31.12.2020 0,2 %) prosenttia luotoista ja saamisista.

TASE

Pankin tase kasvoi vuoden 2021 aikana 5,2 prosenttia ja oli vuoden lopussa 561,4

miljoonaa euroa (533,9). Taseessa olevien luottojen määrä oli 447,5 miljoonaa euroa. Talletusten määrä oli 451,3 miljoonaa euroa ja niiden keskiporko 0,1 prosenttia. Taseen tuottosuhte oli 0,6 % (0,6 %).

Lammin Säästöpankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2021	31.12.2020	Muutos-% **)	31.12.2019	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	447 494	429 961	4,1	416 333	3,3
Luotot	447 494	429 961	4,1	416 333	3,3
Sijoitukset	102 814	90 096	14,1	84 702	6,4
Saamiset luottolaitoksilta	53 947	42 321	27,5	28 554	48,2
Saamistodistukset	20 818	19 539	6,5	28 752	-32,0
Osakkeet ja osuudet	24 754	24 730	0,1	23 645	4,6
Kiinteistöt	3 296	3 506	-6,0	3 752	-6,6
Johdannaissopimukset	5 468	8 281	-34,0	8 407	-1,5
Johdannaissopimukset vastaavaa	5 468	8 281	-34,0	8 407	-1,5
Yleisön talletukset *)	451 297	410 119	10,0	389 651	5,3
Velat luottolaitoksille	36 579	50 148	-27,1	54 943	-8,7
Oma pääoma	43 428	41 566	4,5	39 620	4,9
Tilinpäätössiirtojen kertymä	20 979	19 979	5,0	18 979	5,3
ROA %	0,6	0,6		0,5	
ROE %	5,4	5,6		5,3	
Omavaraisuusaste	10,7	10,8		10,6	
Vakavaraisuussuhde	22,56 %	22,36 %		21,90 %	
*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta					
**) Muutos 2021-2020					
***) Muutos 2020.12-2019.12					

LUOTONANTO

Lammin Säästöpankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 591,8 miljoonaa euroa (557,6). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 447,5 miljoonaa euroa (430,0) sekä pankin välittämät Sp-Kiinnitysluottopankin luotot, jotka eivät sisällä pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä vuoden lopussa oli 144,4 miljoonaa euroa (127,6).

Välitetyt kiinnitysluotot mukaan luettuna luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 156,9 miljoonaa euroa.

Luotonannon nettolisäys oli 34,3 miljoonaa euroa eli 6,1 prosenttia.

Järjestämättömien saamisten määrä säilyi edelleen hyvin maltillisella tasolla. Järjestämättömät saamiset olivat 8,5 miljoonaa euroa (8,4) eli 0,1 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Järjestämättömien saamisten määrä oli 1,9 %

prosenttia (1,9 %) pankin taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyvien takausten yhteismäärästä. Kasvu johtui pääosin uuden laajemman maksukyvyttömyden määritelmän käyttöönotosta Säästöpankkiryhmässä 1.1.2021 alkaen.

Lainanhoitajoustolliset saamiset olivat 6,2 miljoonaa euroa (7,0). Lainanhoitajoustolliset saamiset ovat saamia, joiden lainaehtoja on neuvoteltu uudelleen tai asiakkaan rahoitusta on järjestelty heikentyneen maksukyvyyn johdosta.

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 4,9 miljoonaa euroa (3,8) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 32,5 miljoonaa euroa (19,1) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

SIIJOITUKSET

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöomaisuuteen, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.06.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 53,9 miljoonaa euroa (42,3). Määrä oli 11,6 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 20,8 miljoonaa euroa (19,5), mikä on 6,5 prosenttia enemmän kuin

edellisenä vuonna. Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 24,8 miljoonaa euroa (24,7). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 17,3 miljoonaa euroa (15,7) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 7,5 miljoonaa euroa (9,0).

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 3,3 miljoonaa euroa (3,5). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 1,7 miljoonaa euroa (1,9) ja sijoituskiinteistöjen arvo 1,6 miljoonaa euroa (1,6). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.07.

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 50 tuhannella eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparannusmenoja. Vuoden 2021 aikana pankki myi omistamiensa kiinteistöyhteisöjen osakkeita 69 tuhannen euron arvosta. Kiinteistöomaisuuden myynnistä kertyi 13 tuhannen euron nettomääräistä myyntivoittoa.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Pankki käyttää johdannaissopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen. Tilikauden päättyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa puolella oli yhteensä 5,5 miljoonaa euroa (8,3). Käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuus oli 5,5 miljoonaa euroa (8,3).

Johdannaissopimukset eritellään liitetiedoissa 1.05. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

MUUT VELAT

Muut velat muodostuvat pääasiassa yleisön talletuksista, veloista luottolaitoksille ja maksujenvälitysveloista.

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista.

Talletusten määrä vuoden lopussa oli 451,3 miljoonaa euroa (410,1). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 41,2 miljoonaa euroa eli 10,0 prosenttia.

Talletukset käyttely- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 44,5 miljoonaa euroa eli 11,4 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 434,4 miljoonaa euroa (390,0). Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien vähennys oli 3,3 miljoonaa euroa eli 16,4 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 16,9 miljoonaa euroa (20,2).

Velat luottolaitoksille olivat 36,6 miljoonaa euroa (50,1). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset sekä pankin velat muille luottolaitoksille, jotka olivat 3,5 miljoonaa euroa (4,9). Muita velkoja ovat mm. repomyynnit, joiden määrä vuoden vaihteessa oli 3,5 miljoonaa euroa (4,9).

Tilikauden päättyessä liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä pankin taseessa oli yhteensä 0,0 miljoonaa euroa (0,0).

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

OMA PÄÄOMA JA TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 43,4 miljoonaa euroa (41,6). Muutosta edelliseen tilikauteen verrattuna oli 1,9 miljoonaa euroa. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisella verovelalla oikaistuna oli 0,1 miljoonaa euroa (0,5). Määrä koostui rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksesta 0,0 miljoonaa euroa (0,0) ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien rahoitusvarojen käyvän arvon ja odotettujen luottotappioiden muutoksesta 0,1 miljoonaa euroa.

Omaan pääomaan sisältyy vuonna 2006, 2007, 2011 ja 2019 liikkeeseenlaskettu

kantarahasto, jonka suuruus on 9,3 miljoonaa euroa (9,3).

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 21,0 miljoonaa euroa (20,0), josta luottotappiovaraus oli 21,0 miljoonaa euroa (20,0). Vuonna 2021 luottotappiovarausta kasvatettiin 1,0 miljoonaa euroa, jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,7 prosenttia saamisista. Varauksesta 0,9 miljoonaa euroa on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana ei kirjattu poistoeron muutosta.

SÄÄSTÖPANKKIEN YHTEENLIITYMÄN JA SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN JURIDINEN RAKENNE

KESKINÄINEN VASTUU

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilän estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädetyin perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena,

taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden Yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

TALLETUSSUOJA

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikeuksiin. Korvaus on enimmillään 100.000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100.000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä. Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 258 tuhatta euroa.

SIOITTAJIEN TURVA

Lammin Säästöpankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäsenenä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisten turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

VAKAVARAISUUDEN HALLINTA

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa pankin toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastamaan kaikkien riskien yhteismäärää. Vakavaraisuuden hallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatarpeet perustuvat vakavaraisuussäätelyn pilari I:n mukaisiin pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkoriskiin, sijoitussalkun markkinariskiin ja liiketoimintariskiin. Sisäisessä arviointiprosessissa pankki arvioi pääomanmäärän, joka riittää kattamaan myös pilari 1 ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuudenhallinnasta. Pankin hallitus hyväksyy vakavaraisuudenhallinnan lähtökohdat, tavoitteet ja periaatteet. Lisäksi hallitus vahvistaa yleiset vaatimukset vakavaraisuuden mittaus- ja arviointimenetelmille sekä yleiset periaatteet vakavaraisuuden hallintaprosessin

järjestämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hallitus vahvistaa riskistrategiat ja määrittää tavoitetasot pääomalle, joka kattaa kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti Yhteenliittymäntasolla. Keskusyhteisön hallitus on asettanut yhteenliittymän ja pankkien vakavaraisuudelle tavoitetasot, joita seurataan neljännesvuosittain.

STRESSITESTIT

Osana vakavaraisuuden hallintaprosessia pankki arvioi omaa riskiasemaansa ja pääoman riittävyttä stressitesteillä. Stressitestejä käytetään arvioitaessa miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa tuloksenteekokykyyn, vakavaraisuuteen ja pääomien riittävyteen. Stressitestien avulla pyritään tunnistamaan pankin kannalta keskeisimmät riskit ja arvioimaan, miten haavoittuvainen pankin rakenne on näiden riskien toteutumisen suhteen. Vakavaraisuudenhallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

PÄÄOMAN JATKUVUUSSUUNNITELMA

Pankin pääoman jatkuvuussuunnitelma on tehty ennalta arvaamattomien tapahtumien varalle, jotka saattavat vaarantaa pankin vakavaraisuuden. Osana pääoman jatkuvuussuunnitelmaa ovat pääoman määrälle ja laadulle hallituksen asettamat tavoitetasot ja seurantarajat, joita seurataan neljännesvuosittain. Pääoman jatkuvuussuunnitelmassa on kuvattu toimenpiteet, joihin toimiva johto ja hallitus voivat ryhtyä, jos vakavaraisuussuhdeluvulle asetettu seurantaraja rikkoutuu.

PILARI 1 PÄÄOMAVAATEET

Pankin suurimmat pääomavaateet muodostuvat kiinteistövakuudellisista saamisista, yrityssaamisista ja vähittäissaamisista. Pankin luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositioneille, mikäli koko-naisnettovaluuttapositione on yli 2 prosenttia omien varojen yhteismäärästä.

OMAT VARAT JA VAKAVARAIUUSTUNNUSLUVUT

Tilikauden lopussa Lammin Säästöpankin pääomarakenne oli vahva ja koostui kokonaan ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä olivat 58,0 (31.12.2020: 55,3) miljoonaa euroa, josta ydinpääoman osuus oli 58,0 (31.12.2020: 55,3) miljoonaa euroa. Ydinpääoman kasvu johtui pääosin tilikauden voitosta. Lammin Säästöpankilla ei ole ensisijaista lisäpääomaa. Riskipainotetut erät olivat 257,1 (31.12.2020: 247,6) miljoonaa euroa, eli 3,8 prosenttia suuremmat kuin viime vuoden lopussa. Riskipainotetut erät kasvoivat luotonannon kasvun seurauksena. Lammin Säästöpankin vakavaraisuussuhde oli 22,56 (31.12.2020: 22,36) prosenttia ja ydinvakavaraisuussuhde 22,56 (31.12.2020: 22,36) prosenttia. Lammin Säästöpankin pääomavaade oli 27,0 (31.12.2020: 26,0) miljoonaa euroa.

Lammin Säästöpankin Pankin pääomavaatimus muodostuu seuraavista eristä:

- 8,0 prosenttia Vakavaraisuusasetukseen (CRR) perustuva vähimmäisvaade vakavaraisuussuhdeluvulle
- 2,5 prosenttia luottolaitoslain mukainen kiinteä CET1 lisäpääomavaatimus ja

- Ulkomaisten vastuiden maakohtaiset muuttuvat CET1 lisäpääomavaatimukset.

Finanssivalvonnan Säästöpankkien yhteenliittymälle asettama harkinnanvarainen pilari 2 pääomavaatimus on tällä hetkellä 1,25 prosenttia (1,25 %). Perustuen Finanssivalvonnan marraskuussa 2021 tekemään päätökseen pilari II pääomavaade nousee 1,5 prosenttiin alkaen 30.6.2022. Pilari II pääomavaatimuksesta vähintään kolme neljäsosaa on oltava ensisijaista pääomaa, josta vähintään kolme neljäsosaa on oltava ydinpääomaa.

Finanssivalvonnan johtokunta päätti kokouksessaan 6.4.2020 järjestelmäriskipuskurin poistamisesta suomalaisilta luottolaitoksilta, jonka seurauksena Säästöpankkien yhteenliittymän pääomavaatimus aleni 1,0 prosenttiyksiköllä. Finanssivalvonnan päätöksen tavoitteena on lieventää koronaviruspandemian kielteisiä vaikutuksia finanssimarkkinoiden vakautteen sekä edistää luottolaitosten kykyä rahoittaa taloutta.

Finanssivalvonnan johtokunta päätti kokouksessaan 29.6.2021 muuttaa enimmäisluototussuhdetta niin, että muiden kuin ensiasunnon ostajien enimmäisluototussuhdetta lasketaan 5 prosenttiyksiköllä 85 prosenttiin. Muutos tuli voimaan 1.10.2021. Finanssivalvonta ei ole asettanut vuonna 2021 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta, jonka suuruus voi vaihdella 0,0–2,5 prosenttia riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Finanssivalvonta ei ole asettanut Säästöpankkien yhteenliittymälle ns. OSII-lisäpääomavaatimusta.

Suomessa makrovakaupoliittisesta päätöksenteosta vastaa Finanssivalvonnan johtokunta. Päätökset muuttuvasta lisäpääomavaateesta ja asuntolainojen enimmäisluototussuhteesta tehdään neljännesvuosittain, kansallisesti merkittävistä luottolaitosten lisäpääomavaatimuksista (ns. O-SII-puskureista) vuosittain ja

järjestelmäriskipuskureista vähintään joka toinen vuosi.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistussuosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuisiin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Finanssivalvonta on antanut Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Keskusyhteisölle myönnetty lupa kattaa myös 28.6.2021 voimaan tulleen NSFR-vaateen.

Lammin Säästöpankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuositain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Pilari III raportilla on esitetty EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset tiedot Säästöpankkien yhteenliittymän konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta. Säästöpankkiryhmän Pilari III raportti ja tilinpäätös on luettavissa www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen.

Omat varat (1000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	59 738	57 266
Vähennykset ydinpääomasta	-1 748	-1 925
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	57 990	55 341
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	57 990	55 341
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä		
Vähennykset toissijaisesta pääomasta		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä		
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	57 990	55 341
Riskipainotetut erät yhteensä	257 099	247 550
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	219 405	210 871
josta vastuun arvonoikaisuriski (CVA)	8 817	10 241
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)		
josta operatiivisen riskin osuus	28 877	26 439
Vakavaraisuustunnusluvut		
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	22,56 %	22,36 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	22,56 %	22,36 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	22,56 %	22,36 %

Pääomavaatimus (1000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Omat varat	57 990	55 341
Pääomavaatimus yhteensä*	26 997	25 999
Pääomapuskuri	30 993	29 341

- Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8,0 prosenttia, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisöpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisöpääomavaatimuksista.

VÄHIMMÄISOMAVARAISUUSASTE

Lammin Säästöpankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 10,94 (31.12.2020: 10,18) prosenttia ylittäen selvästi 28.6.2021 voimaan tulleen sitovan 3,0 prosentin vähimmäisvaateen.

Vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) kuvaa luottolaitoksen velkaantumistasetta ja se lasketaan jakamalla ensisijainen pääoma vastuiden kokonaismäärällä. Vertailuajankohdan tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska niissä ei ole otettu huomioon katsauskaudella voimaan tulleita vakavaraisuusasetuksen muutoksia. Pankki seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

	2021	2020
Ensisijainen pääoma	57 990	55 341
Vastuiden kokonaismäärä	529 970	543 445
Vähimmäisomavaraisuusaste	10,94 %	10,18 %

KRIISINRATKAISUSUUNNITELMA

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/ EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausvirasto (Laki rahoitusvakausvirastosta, 1995/2014). Rahoitusvakausvirasto asetti huhtikuussa 2021 Säästöpankkien yhteenliittymälle sekä Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj:lle omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vähimmäisvaatimuksen (MREL-vaade).

Vaade tulee voimaan Säästöpankkien yhteenliittymän osalta täysimääräisenä 1.1.2022 alkaen ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj:n osalta siirtymäsäännöksiin 1.1.2022 alkaen. Vaadetta ei kohdisteta jäsenluottolaitoksiin tai Sp-Keskuspankkiin. MREL-vaade on luonteeltaan Pilari 2 – tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti. Rahoitusvakausvirasto päätti, että Säästöpankkien yhteenliittymään sovellettava MREL-vaade on 19,49 prosenttia kokonaisriskin määrästä tai 5,91 prosenttia vastuiden kokonaismäärästä, kumpi suurempi. Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj:n MREL-vaatimus on täysimääräisenä 1.1.2024 alkaen 15,71 prosenttia kokonaisriskin määrästä tai 5,91 prosenttia vastuiden kokonaismäärästä,

kumpi suurempi. Kokonaisriskin perusteella lasketun vaatimuksen lisäksi on jatkuvasti täytettävä laitoskohtainen kokonaislisäpääomavaatimus.

RISKIENHALLINTA

RISKIENHALLINNAN PERIAATTEET JA ORGANISOINTI

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seuranta. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaamiselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä

liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitus-riskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappiουhan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimiitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajojen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskienseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskialueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitettujen järjestelmien sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin

riskienhallinta on riittävällä tasolla suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin.

Riskienvälvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance –toiminnon tavoitteena on varmistaa, että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance –toiminnon vastuulla on valvoa, että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä.

Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

LUOTTORISKI– JA VASTAPUOLIRISKIT

Pankkitoiminnan merkittävin riski on luottoriski. Luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyyttä suhteessa liiketoiminnan riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaisopimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä ja takauksista.

Säästöpankkiryhmässä pankkitoiminnan keskeiset asiakasryhmät ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat sekä maaseutuyrittäjät ja muut pienyritykset. Pankkitoiminnan varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina Säästöpankkien asiakkaille.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa koskevilla muilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla. Keskusyhteisön riskienvalvonta valvoo, että jäsenluottolaitokset noudattavat näitä periaatteita.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastoista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 68,4 % (68,9 %). Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 6,5 % (6,9 %) ja muiden 25,1 % (24,2 %). Valtaosa, 75,0 % (75,6 %), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Asiakkaiden luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle.

Yksityisasiakkaiden luokitukset ovat pääsääntöisesti hyviä. Yksityisasiakaskannan riskiluokitukset ovat pysyneet ennallaan.

Yritysiasiakkaiden ja maaseutuyrittäjien luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Yritysiasiakkaiden luotonmyönnössä asiakasarvioinnin perusteena oleva tilinpäätösanalyysi, asiakkaan taloudellinen tila, maksukyky, kilpailuasema, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Lisäksi selvitetään aiotun investoinninvaiikutusta asiakkaan taloudelliseen tilaan. Elinkeinonharjoittajat ja toiminimet hoidetaan pääsääntöisesti yksityisasiakkaina. Erityistä osaamista vaativa asiakas voidaan tapauskohtaisesti siirtää

hoidettavaksi yritysasiakkaaksi. Yrityisasiakkaana hoidetaan osakeyhtiömuotoisia yrityksiä, avoimia ja kommandiittiyrityksiä, yhteisöjä ja julkisyhtiöitä.

Yritysiasiakkaiden luokitukset ovat pääsääntöisesti hyviä. Yritysiasiakkaiden luottokanta on kasvanut, mutta yritysasiakkaiden luokitukset ovat pysyneet edelleen hyvinä. Luottokannan kasvusta huolimatta odotettavissa olevien luottotappioiden määrä ei ole kasvanut.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin luottotoimikunnalle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Arvostusprosentit ovat varovaisesti määriteltäviä enimmäisrajoja kullekin vakuuslajille. Vakuuden käyvän arvon arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen arvioon.

Luottoriskiä arvioidaan ja mitataan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä, odotettavissa olevia luottotappioita, lainanhoitajoustoja, ongelmasaamisia ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastoista, maksuviiveistä, odotettavissa

olevista luottotappiosta, lainanhoitajoustoista, ongelmasaamisista ja järjestämättömistä luotoista. Luottosalkun keskittymiä seurataan asiakkaittain ja toimialoittain ja raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen näiden lisäksi myös luottoluokittain.

ONGELMASAAMISET

Ongelmasaamisia, viivästyneiden maksujen, lainanhoitajoustoja ja järjestämättömiä saamisia seurataan säännöllisesti. Ongelmasaamisilla tarkoitetaan vastuita, joissa asiakas on luokiteltu maksukyvyttömäksi joko yli 90 päivää erääntyneiden merkittävien saamisten vuoksi tai muista syistä pidetään epätodennäköisenä, että asiakas selviäisi velvoitteistaan.

Viivästyneillä maksuilla tarkoitetaan sitä, että asiakkaan saatavat ovat rästissä 30–89 päivää, samalla asiakas on jo ns. potentiaalinen ongelma-asiakas. Pankin viivästyneet saamiset pienenevät edellisistä vuodesta ja olivat noin 0,6 prosenttia (0,7) luottokannasta.

Järjestämättömäksi saamiseksi luokitellaan luotot, joilla vähintään yksi seuraavista kriteereistä täyttyy: luotto on luokiteltu maksukyvyttömäksi, luotto on ECL vaiheessa 3, luotolla on järjestämätön lainanhoitajousto tai vastapuolen kaikista luotoista vähintään 20 % on luokiteltu järjestämättömäksi. Pankin järjestämättömät saamiset kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,5 prosenttia ja olivat vuoden lopussa 1,9 % luottokannasta. Kasvu johtui pääosin uuden laajemman maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotosta Säästöpankkiryhmässä 1.1.2021 alkaen.

Lainanhoitajoustoina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyystä johtuen. Uudelleen neuvoteltujen saamisten lainaehdot on helpotettu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuen esimerkiksi myöntämällä lyhennysvapaa, jonka kesto on 6-12 kuukautta. Tietyissä olosuhteissa velallisen

joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaehdoin lyhennysvapaaan tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainanhoitajoustojen myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä. Pankin lainanhoitajoustoollisia saamisia oli yhteensä 6,2 miljoonaa euroa (7 miljoonaa euroa).

Arvonalentuminen ja odotettavissa olevat luottotappiot on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

LUOTONANNON KESKITYMÄRISKIT

Luotonannon riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalkku sisältää suuria määriä luottoja ja muita vastuita seuraaville tahoille:

- yksittäiselle vastapuolelle
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista ja niihin sidoksissa olevista yhteisöistä
- tietyille toimialoille
- tiettyjä vakuuksia vastaan
- joiden maturiteetti on sama tai
- joissa tuote/instrumentti on sama.

Yksittäisen jäsenluottolaitoksen yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle, myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa ylittää luottolaitoslaissa, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskkejä on säännelty limiiteillä ja enimmäisasiakasvastuuta koskevilla toimintaohjeilla sekä yhteenliittymä että yksittäisellä jäsenluottolaitostasolla.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

LIKVIDITEETIRISKI

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että pankki ei pysty suoriutumaan nykyisistä tai tulevista odotetuista ja odottamattomista kassavirtaustavoista ollenkaan tai vahingoittamatta merkittävästi pankin taloudellista asemaa. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinotto- ja linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Lammin Säästöpankki hankkii tarvitsemansa jälleerahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan sekä tarvittaessa Säästöpankkien Keskuspankin kautta haetulla tukumarkkinarahoituksella. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleerahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 25 100 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on säilyttää jälleerahoituksensa maturiteetti riittävän pitkänä kestäväksi vuodenkin mittaisen markkinahäiriön ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki on saanut Säästöpankkiliitto osk:lta luvan olla soveltamatta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle ja pysyväälle varainhankinnalle (LCR ja NSFR) asetettuja vaatimuksia.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat erittäin likvideihin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin Säästöpankkien Keskuspankissa. Pankin taseessa olevista luotoista on 30,3 % (27,9 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2021 aikana pankin rahoitusasema pysyi vakaana.

MARKKINARISKI

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleerahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti markkinahintojen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tulariskin kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski.

Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti (ns. trading -toiminta). Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen. Pankilla voi olla EU:n vakavaraisuusasetuksen 94 artiklassa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto. Pankilla ei ole pientä kaupankäyntivarastoa.

SIJOITUS- JA LIKVIDITEETTISALKKU

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksien arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Pankin hallitukselle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet. Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta. Osakeriskiä syntyy pääsääntöisesti jäsenluottolaitosten likviditeetti- ja sijoitussalkuista.

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta tulokseen tai omaan pääomaan. Valuuttariskiä voi syntyä vähäisessä määrin lähinnä sijoitussalkun sijoitusrahasto-omistuksista ja valuuttakassan kautta. Pankin ottolainauksessa tai likviditeettipuskurissa ei saa olla avointa valuuttapositiona. Pankin valuuttapositiona seurataan vakavaraisuuslaskennassa käytettävän menetelmän mukaisesti (pääomavaade lasketaan, mikäli kokonaisnettovaluuttapositiona on yli 2 prosenttiyksikköä omien varojen yhteismäärästä).

Hyödykeriskillä tarkoitetaan hyödykehintojen muutosten vaikutusta. Pankin liiketoimintaan mukaan lukien sijoitustoiminta ei kuulu hyödykeriskin ottamiseen.

MARKKINARISKIEN HALLINTA

Markkinariskien mittaamiselle ja seurannalle on asetettu limiitit ja muut seurantarajat.

Keskeinen rahoitustaseen sisältämien markkinariskien mittaamisen ja seurannan

väline on pankin vakavaraisuuden hallintaprosessi, jossa rahoitustaseeseen markkinariskeille varataan pääomaa sekä normaalissa että stressiskenaariossa.

RAHOITUSTASEEN KORKORISKI

Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski, jolla tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tuloriski). Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseesta, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitussalkuista. Pankin kaupankäyntivarasto ovat vakavaraisuusasetuksessa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto, jonka korkoriskipositio ovat vähäinen.

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä.

Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankki käyttää aktiivisesti korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisia: korko-optioita ja koronvaihtosopimuksia.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä taseen nykyarvon että korkokatteen muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin

rahavirtojen nykyarvona. Tuloriskimallissa ennustetaan tulevaa korkokatetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2021 +1,9 / -0,1 prosenttia omista varoista, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti +5,1 / -0,0 prosenttia omista varoista. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Pankki suojaa korollisia velkojaan (jos pankilla on käyvän arvon suojausta ja/tai rahavirran suojausta) korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta. Johdannaiset eritellään liitetiedossa 1.05. Pankki seuraa kuukausittain johdannaisiin liittyviä riskejä kuten johdannaisten käyvän arvon muutoksia verrattuna korkokäyrän muutoksiin sekä muutoksia pankin taseasemassa ja korkokatteen herkkyydessä koronmuutoksille.

KIINTEISTÖRISKI

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysiarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu pääosin tuottoarvomenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu

huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on maltillinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin, eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.07 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 2 379 tuhatta euroa (2 620). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 2 469 (2 588) tuhatta euroa, mikä on 0,4 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuuden nettotuotto oli -16,3 prosenttia (0,3). Tuottoon vaikutti kertaluontoinen määräaikaisen vuokrasopimuksen kuluvaraus.

OPERATIIVINEN RISKI

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa.

Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinottotason linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi pankin jatkuvuus suunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

OIKEUDELLISET RISKIT

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvauksellisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakioehtoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa Compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

LIKETOIMINTARISKI

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Pankin äänivaltaiset tallettajat kokoontuivat säästöpankkikokoukseen 4.11.2021. Kokouksessa ei valittu henkilöitä äänivaltaisten tallettajien ja kantarahasto-osuuden omistajien edustajiksi osallistumaan isäntien vaaliin isäntien syyskokouksessa 2021, koska osallistumaan halukkaita henkilöitä ei ollut.

Lammin Säästöpankin isäntiin kuuluu 50 isäntää. Isäntien kevään 2021 kokouksessa päätettiin, että vuonna 2022 isäntiä on 45. Isäntien puheenjohtajana on toiminut kirkkoherra Heli Ulvinen ja varapuheenjohtajana aluemyyntijohtaja Mikko Savolainen. Kevätkokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2020 tilinpäätöksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Pankin jakokelpoisista varoista 30 216 516,37 euroa päätettiin jakaa kantarahasto-osuuden omistajille voitto-osuuksia 233 175,00 euroa. Lisäksi päätettiin siirtää 1 866 831,51 euroa pankin vapaan oman pääoman rahastoon ja 50 000,00 euroa jaettavaksi yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Isäntien syyskokouksessa päätettiin henkilövalinnoista. Erovuorossa olevista isännistä valittiin uudelleen Bifeldt Nina, Leppänen Sari, Niura Olli, Nurminen Jukka, Nuutila Jari, Nykopp Anssi, Rokka Antti, Saarinen Ismo, Saarinen Tiina, Tamminen Ismo, Toivonen Kallepekka, Ulvinen Heli ja Vartiainen Piritta. Isäntien puheenjohtajana jatkaa Heli Ulvinen ja varapuheenjohtajana Mikko Savolainen. Säästöpankin tilejä ja hallintoa valittiin tarkastamaan KHT Henry Maarala sekä varatilintarkastajiksi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Lammin Säästöpankin hallitukseen kuuluu 6 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Juri Mattila ja varapuheenjohtajana Sirpa Pietikäinen sekä toimitusjohtajana Lauri Kalpala. Toimitusjohtajan sijaisena on toiminut Paula Suvanto. Hallitus kokoontui vuoden aikana 15 kertaa.

Hallituksen jäsenet:

Juri Mattila, digitaalisen talouden tutkija, jäsenyyden alkamisvuosi 2018

Jyrki Aho, poliisin erityisasiantuntija, jäsenyyden alkamisvuosi 2007

Jari Flinck, yrittäjä, jäsenyyden alkamisvuosi 2010

Sirpa Pietikäinen, Euroopan parlamentin jäsen, jäsenyyden alkamisvuosi 2009

Antti Sipilä, koulutuspäällikkö, jäsenyyden alkamisvuosi 2011

Elna Kyllönen, varatoimitusjohtaja, jäsenyyden alkamisvuosi 2019

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 52 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 47 (46) ja osa-aikaisia 5 (5) henkilöä. Työsuhteiden lukumäärä pitää sisällään myös perhe- ja

opintovapailta olevat henkilöt. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 42 vuotta.

Vuoden 2021 keväällä Lammin Säästöpankki saavutti Great Place to Work-sertifikaatin osoituksena hyvästä työntekijäkokemuksesta. Sertifikaatti myönnetään Suomen parhaille työpaikoille eli Lammin Säästöpankki sai luotettavan tunnustuksen siitä, että on onnistunut yhdessä henkilökuntansa kanssa rakentamaan Lammin Säästöpankista entistä paremman työpaikan. Lammin Säästöpankki haluaa pitää henkilökunnastaan huolta ja luoda parasta työntekijäkokemusta. Ylläpitämällä työntekijöidensä työhyvinvointia, Lammin Säästöpankki varmistaa samalla erinomaisen säästöpankkikokemuksen jokaiselle asiakkaalle.

Pankin tilintarkastajina on toiminut Henry Maarala, KHT ja varalla tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Pankki on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen Säästöpankkien yhteenliittymän sisäiselle tarkastukselle.

PANKIN HALLINNOINTI- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ

Säästöpankin ylimmän toimielimen muodostavan pankin isännät, jotka edustavat pankin tallettaja-asiakkaita ja kantarahasto-osuuden omistajia. Säästöpankkikokouksessa valitut tallettajien edustajat ja isännät valitsevat isäntien syyskokouksessa isännät. Isäntien tehtävänä on valita pankin hallituksen jäsenet, vahvistaa pankin toimintaa koskevat säännöt ja yleiset ohjeet sekä käsitellä pankin tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuusselvitys tehtävää vastaanottaessaan.

PALKITSEMISJÄRJESTELMÄT

Säästöpankin henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä soveltuvin osin Hallinnointikoodi Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksissa noudatetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 8 luvun säännöksiä ja säästöpankkien yhteenliittymän palkitsemisen periaatteita. Lisäksi palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön säännöksiä sekä viranomaisten määräyksiä ja ohjeita.

Lammin Säästöpankissa ei kuitenkaan sovelleta luottolaitostoimintaa koskevan lain 8 luvun 9, 11 ja 12 §:ien säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolla ei ylitä 50.000 euroa. Muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolla ei myöskään ylitä 100 %:a palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen,

kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi. Säästöpankissa palkitsemisjärjestelmä nähdään laajana kokonaisuutena, jolla tuetaan henkilöstön motivaatiota ja työtyytyväisyyttä. Sen avulla ohjataan toimintaa kohti yhteisiä tavoitteita. Palkitsemisjärjestelmä sisältää osioita rahallisesta palkitsemisesta ja muista palkitsemisen muodoista, kuten ammatillisen osaamisen ylläpidosta ja kehittämisestä. Rahallinen palkitseminen on siis vain yksi osa kokonaisuutta ja painoarvoa asetetaan myös muihin palkitsemisen keinoihin.

Palkitsemisjärjestelmä on yhdenmukainen pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen jäsenille maksetaan kokouskohtainen palkkio. Pankilla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella henkilökunnalle toimitusjohtaja mukaan lukien voidaan maksaa asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Osalla pankin henkilökunnasta on lisäeläkkeitä, jotka mahdollistavat kyseisten henkilöiden siirtymisen eläkkeelle lakisääteistä eläkeikää nuorempana. Eläkkeellesiirtymisaika on näissä sopimuksissa 60–63 vuoden välillä. Lisäeläketurva voi perustua työehtosopimuksen tai työsopimuksen määräyksiin.

Palkitsemisen perusteena oleva kokonaiskompensaatio jakautuu kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan. Muuttuva palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisen.

Säästöpankissa on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa

pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä. Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50.000 vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitoslaisissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu.

Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

KESKEISIMMÄT ULKOISTETUT TOIMINNOT

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen. Pankin taloushallinto ja viranomaisraportointi hoidetaan Figure Taloushallinto Oy:ssä, jonka osakekannan Säästöpankkiliitto osk omistaa tasaosuuksin kolmen muun pankkiryhmän kanssa. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja sekä rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää. Lisäksi pankki on ulkoistanut muun muassa henkilö- ja yritysasiakkaiden puhelin- ja chat-palvelut Säästöpankkipalveluihin, joka on Säästöpankkiliitto osk:n tytäryhtiö.

YHTEISKUNTAVASTUU

Lammin Säästöpankin tiedot yhteiskuntavastuusta sisältyvät Säästöpankkien yhteenliittymän konsolidoituun tilinpäätökseen sekä Säästöpankkiryhmän vuosittain julkaistavaan vastuullisuusraporttiin. Säästöpankkiryhmässä

noudatetaan hyvää hallintotapaa, avoimuutta ja Säästöpankkiryhmän hyvän liiketavan periaatteita. Keskeiset johtamiskäytännöt on määritetty Säästöpankkiryhmän hallinnointiperiaatteissa. Säästöpankkiryhmän toiminnassa noudatetaan voimassa olevien lakien säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssiala ry:ssä vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä ja kaupankäyntiohjetta sekä Säästöpankkien yhteenliittymän hallinnointiperiaatteita samoin kuin muita yhteenliittymän sisäisiä ohjeita. Hallinnointiperiaatteissa määritellään myös Säästöpankkiryhmän yhteiskuntavastuu. Hallinnointiperiaatteissa määritelty yhteiskuntavastuu pitää sisällään taloudellisen vastuun, sosiaalisen vastuun, yhteisön hyvinvoinnin edistämisen sekä ympäristövastuun. Lisätietoja Säästöpankkiryhmän vastuullisuudesta sekä Säästöpankkiryhmän vuosittain julkaistava vastuullisuusraportti löytyy sivuilta www.saastopankki.fi.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Säästöpankkiryhmä ja Cognizant tiedottivat 1.2.2022 purkavansa vuonna 2019 allekirjoitetun peruspankkijärjestelmän uudistamiseen liittyvän sopimuksen. Cognizant maksaa Säästöpankkiryhmälle korvauksen sopimuksen purusta. Sopimuksen purkamisella on positiivinen vaikutus Säästöpankkiryhmän vuoden 2022 liikevoittoon. Pankin tulokseen purkamisella ei ole vaikutusta. Säästöpankkiryhmä jatkaa määrätietoisesti peruspankkijärjestelmän kehitystyötä. Sopimuksen purkamisella ei ole vaikutusta Säästöpankkiryhmän asiakkaiden palveluihin.

LIKETOIMINNAN KEHITYS VUONNA 2022

Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2022 aikana.

Liiketoimintasuunnitelman mukaisesti keskeisinä teemoina säilyvät asiakasliiketoiminnan kannattavuuden vahvistaminen, laajojen asiakkuuksien kasvu, toimintatapojen kehittäminen ja toiminnan tehostaminen sekä uusien palvelualueiden vakiinnuttaminen osaksi kannattavaa, asiakaslähtöistä liiketoimintaa.

Toimintaympäristö säilyy haastavana. Talouksien toipuminen koronapandemian aiheuttamasta kriisistä on hidasta ja vaikeuttaa tulevaisuuden arvioimista.

Vallitseva historiallisen matala korkotaso vaikuttaa korkokateansaintaan. Korkokatteen ennakoidaan kehittyvän vakaasti pankin aiemmin solmimien taseen rakenteellisen korkoriskin suojausten ansiosta.

Suurimmat epävarmuudet kannattavuuden kertymiselle liittyvät kansantalouden ja pankin asiakaskunnan toipumiseen koronakriisistä.

Varautumistoimien ansiosta pankki kuitenkin arvioi, että vuoden 2022 tulos kehittyy suunnitelmien mukaisesti.

Pankin riskiaseman ja vakavaraisuuden ennakoidaan säilyvän vakaana ja hyvällä tasolla.

Pankissa jatketaan systemaattista työtä henkilöstö- ja asiakaskokemuksen sekä pankin tuloksellisuuden kehittämiseksi.

Liiketoiminnan painopistealueina säilyvät varallisuudenhoito ja yritysasiakasliiketoiminta.

Pankissa jatketaan panostuksia isännöintiliiketoiminnan laajentamiseen samalla, kun tätä uutta liiketoimintaa integroidaan tiiviiksi ja luontevaksi osaksi asiakkaan kokonaispalvelutarjoamaa, Säästöpankkitaloa.

Kehittämisen keskiössä ovat asiakaskokemus, digitaalisuus ja arjen sujuvoittaminen. Kehittäminen tapahtuu yhteistyössä Säästöpankkiryhmän kanssa.

Pankissa panostetaan yhteisen johtamiskulttuurin vahvistamiseen sekä strategiseen suunnitteluun ja strategian toimeenpanoon.

Arjessa korostuvat vastuullisuus ja valmentaminen. Henkilöstö tekee konkreettisia tekoja talouden, ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin edistämiseksi.

Pankki tavoitteena on auttaa, neuvoa ja mahdollistaa asiantuntemuksellaan asiakkaiden asioinnin sujuvuus ja taloudellinen turva.

HALLITUKSEN ESITYS VOITONJAKOKELPOISTEN VAROJEN KÄYTÖSTÄ

Lammin Säästöpankin voitonjakokelpoiset varat ovat 32 400 630,19 euroa, josta tilikauden voitto on 2 467 288,82 euroa.

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle, että tilikauden voitto käytetään seuraavasti:

- jaetaan kantarahasto-osuuksille voitto-osuutena	373 080,00 euroa
- käytetään yleishyödyllisiin tarkoituksiin	100 000,00 euroa
- jätetään omaan pääomaan	1 994 208,82 euroa
Yhteensä	<u>2 467 288,82 euroa</u>

Mikäli hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle myös muuta vapaan oman pääoman jakamista esim. lahjoituksina yleishyödyllisiin tai niihin rinnastettaviin tarkoituksiin, myös siitä tulee olla ehdotus tässä tekstissä.

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista
hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut _____ * 100

Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista + nettopalkkiotuotot
+ arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien
rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen
nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot _____ * 100
Oma pääoma ja vähemmistön osuus + tilinpäätös-
siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla
vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot _____ * 100
Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä
laskennallisella verovelalla vähennettynä _____ * 100
Taseen loppusumma

Vakavaraisuussuhde

Omat varat yhteensä _____ * 100

Riskipainotetut vastuut yhteensä

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ydinpääoma (CET1) _____ * 100

Riskipainotetut vastuut yhteensä

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ensisijainen pääoma (T1) _____ * 100

Riskipainotetut vastuut yhteensä

Vähimmäisomavaraisuusaste

Ensisijainen pääoma yhteensä _____ * 100

Vastuut yhteensä

TILINPÄÄTÖS

TULOSLASKELMA

		1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
		eur	eur
Korkotuotot	(2.01)	8 645 915,73	8 857 505,36
Korkokulut	(2.01)	-675 015,33	-874 328,32
KORKOKATE		7 970 900,40	7 983 177,04
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	(2.02)	70 714,30	350 944,41
Palkkiotuotot	(2.03)	7 983 693,35	6 858 924,89
Palkkiokulut	(2.03)	-857 883,81	-878 345,00
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(2.04)	309 306,30	239 680,56
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat nettotuotot	(2.05)	11 442,63	327 410,66
Suojauslaskennan nettotulos	(2.06)	-22 214,66	-38,21
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.07)	-398 663,50	7 151,67
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.08)	314 131,24	260 050,70
Hallintokulut		-8 814 437,69	-8 575 484,89
Henkilöstökulut	(2.09)	-3 328 387,43	-3 644 755,77
Muut hallintokulut	(2.10)	-5 486 050,26	-4 930 729,12
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2.11)	-625 283,51	-682 622,07
Liiketoiminnan muut kulut	(2.08)	-2 123 718,46	-2 054 186,08
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista	(2.12)	-136 777,28	-30 290,60
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	(2.12)	147 614,74	-135 413,99
LIIKEVOITTO		3 828 824,05	3 670 959,09
Tilinpäätössiirrot		-1 000 000,00	-1 000 000,00
Tuloverot		-361 535,23	-520 952,58
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		2 467 288,82	2 150 006,51
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		2 467 288,82	2 150 006,51

TASE
VASTAAVAA

		31.12.2021	31.12.2020
		eur	eur
Käteiset varat		784 510,85	824 777,05
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		19 806 167,00	18 711 834,50
Saamiset luottolaitoksilta	(1.01)	53 946 525,66	42 321 149,15
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.01)	447 494 435,24	429 961 467,61
Saamistodistukset	(1.02)	1 012 074,00	827 421,00
Muilta		1 012 074,00	827 421,00
Osakkeet ja osuudet	(1.03)	24 468 249,80	24 694 628,94
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyriyksissä	(1.03)	285 398,97	0,00
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	(1.03)	0,00	34 875,55
Johdannaissopimukset	(1.05)	5 467 947,83	8 280 588,94
Aineettomat hyödykkeet	(1.06)	1 696 685,20	1 872 111,07
Aineelliset hyödykkeet	(1.07)	3 238 552,46	3 404 079,33
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet		1 543 913,77	1 594 101,23
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		1 531 629,64	1 634 836,16
Muut aineelliset hyödykkeet		163 009,05	175 141,94
Muut varat	(1.08)	186 181,29	464 178,43
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.09)	2 682 477,09	2 458 374,93
Laskennalliset verosaamiset	(1.16)	317 211,04	18 763,70
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>561 386 416,43</u>	<u>533 874 250,20</u>

VASTATTAVAA

		31.12.2021	31.12.2020
		eur	eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(1.11)	36 579 192,37	50 147 978,54
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.12)	456 846 112,48	418 691 264,30
Talletukset		456 846 112,48	418 458 089,30
Muut velat		0,00	233 175,00
Muut velat	(1.13)	2 077 097,00	1 665 829,13
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.15)	1 430 946,95	1 696 925,50
Laskennalliset verovelat	(1.16)	46 148,19	127 531,21
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>496 979 496,99</u>	<u>472 329 528,68</u>
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Vapaaehtoiset varaukset		20 979 161,75	19 979 161,75
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		<u>20 979 161,75</u>	<u>19 979 161,75</u>
OMA PÄÄOMA (1.20)			
Osakepääoma/Osuuspääoma/Peruspääoma		368,19	368,19
Kantarahasto/Lisäpääoma		9 327 000,00	9 327 000,00
Muut sidotut rahastot		1 699 759,31	2 021 675,21
Vararahasto		1 560 281,27	1 560 281,27
Käyvän arvon rahasto		139 478,04	461 393,94
Vapaat rahastot		3 318 640,74	3 318 640,74
Muut rahastot		3 318 640,74	3 318 640,74
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		26 614 700,63	24 747 869,12
Tilikauden voitto (tappio)		2 467 288,82	2 150 006,51
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>43 427 757,69</u>	<u>41 565 559,77</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u><u>561 386 416,43</u></u>	<u><u>533 874 250,20</u></u>

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

		31.12.2021	31.12.2020
		eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		4 901 570,40	3 802 158,19
Takaukset ja pantit		4 879 761,00	3 777 348,79
Muut		21 809,40	24 809,40
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset		32 507 576,38	19 065 922,62
Muut		32 507 576,38	19 065 922,62

RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
	eur	eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	2 467 288,82	2 150 006,51
Tilikauden oikaisut	2 477 365,81	2 392 790,66
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-13 883 443,60	-18 735 770,82
Saamistodistukset	-1 533 765,64	9 243 741,28
Saamiset luottolaitoksilta	3 681 168,08	-15 208 848,78
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-17 679 029,22	-13 648 258,63
Osakkeet ja osuudet	1 501 634,17	665 357,08
Muut varat	146 549,01	212 238,23
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	27 330 752,08	15 982 551,74
Velat luottolaitoksille	-13 568 786,17	-4 794 751,99
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	40 945 274,63	20 468 102,32
Muut velat	-45 736,38	309 201,41
Maksetut tuloverot	-981 413,08	-471 809,45
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	17 410 550,03	1 317 768,64
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-1 525 778,45	-1 750 219,58
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-417 447,57	-650 119,43
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	81 551,65	44 077,58
Investointien rahavirta yhteensä	-1 861 674,37	-2 356 261,43
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-283 175,00	-50 000,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-283 175,00	-50 000,00
Rahavarojen nettomuutos	15 265 700,66	-1 088 492,79
Rahavarat tilikauden alussa	24 210 937,97	25 299 430,76
Rahavarat tilikauden lopussa	39 476 638,63	24 210 937,97
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	784 510,85	824 777,05
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	38 692 127,78	23 386 160,92
Yhteensä	39 476 638,63	24 210 937,97
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	8 658 074,80	8 907 949,62
Maksetut korot	640 814,89	820 688,92
Saadut osingot	70 714,30	350 944,41

Tilikauden oikaisu:

Tilinpäätössiirrot	1 000 000,00	1 000 000,00
Tuloslaskelman verot	361 535,23	520 952,58
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	-10 837,46	165 704,59
Käyvän arvon muutokset	22 214,66	38,21
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	689 882,18	747 392,67
Muut oikaisu	414 571,20	-41 297,39
Yhteensä	2 477 365,81	2 392 790,66

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Säästöpankki Lammin Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiain, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote-yhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsensäästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuote-yhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat

yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 17 säästöpankia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsenpankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön

Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on

kirjanpitolaisissa tarkoitettu määräysvalta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässä sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (76/2018) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

Luottolaitoslain 12 luku 10 §:ään perustuen tytä- ja osakkuusyhtykset, joiden taseen loppusumma on alle yksi prosentti emopankin taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa, voidaan jättää konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Tytäryhtyksillä ei ole olennaista vaikutusta

konsernin tulokseen eikä taseeseen. Konsernin tilinpäätös antaa poisjättämisestä huolimatta oikean ja riittävän kuvan konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tiedot konsernitilinpäätökseen yhdistellyistä ja yhdistelemättömistä tytä- ja osakkuusyhtiöistä on esitetty liitetiedossa 5.01.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

Arvostuksessa syntyneet kurssierot on kirjattu tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

RAHOITUSVARAT JA –VELAT

Lammin Säästöpankki soveltaa rahoitusinstrumenttien kirjaamiseen ja arvostamiseen IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardia. Suojaussuhteisiin, joissa suojauskohteena on rahoitusvarojen- tai -velkojen muodostaman salkun käyvän arvon suojaaminen korkoriskiltä ("korkoriskin portfoliosuojaukset"), Lammin Säästöpankki jatkaa IAS 39 Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen standardin soveltamista.

ALKUPERÄINEN KIRJAAMINEN

Rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä kirjataan taseeseen, kun yhteisöstä tulee instrumentin sopimusehtojen osapuoli. Rahoitusvarojen selvityspäiväkäytännön mukainen osto tai myynti kirjataan taseeseen tai taseesta pois kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat ja -velat arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Myöhemmillä kausilla transaktiomenot kirjataan tuloslaskelmaan korkotuotoksi tai -kuluksi osana rahoitusvaran tai -velan efektiivistä korkoa.

RAHOITUSVAROJEN LUOKITTELU JA LUOKITTELUN MÄÄRITTELY

Lammin Säästöpankki luokittelee rahoitusvarat myöhempää arvostamista varten seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksotettu hankintameno
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto)
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat.

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä perustuen liiketoimintamalliin, jolla sitä rahoitusvarojen ryhmää, johon rahoitusvara kuuluu, hallinnoidaan sekä siihen, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja

jäljellä olevat pääomamäärän koron maksua.

LIIKETOIMINTAMALLIN ARVIOINTI

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, kuinka pankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Toisin sanoen liiketoimintamalli ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myynnistä vai näistä molemmista. Jos rahavirrat realisoituvat tavalla, joka poikkeaa liiketoimintamallin arviointijakohtana olleista odotuksista, tästä ei aiheudu tilinpäätökseen aiempia kausia koskevaa virhettä eikä se myöskään muuta jäljellä olevien kyseisen liiketoimintamallin mukaisesti pidettävien rahoitusvarojen luokittelua.

RAHAVIRTAOMINAISUUKSIEN ARVIOINTI

Rahavirtaominaisuuksilla tarkoitetaan rahoitusvaran sopimuksen mukaisten rahavirtojen luonnetta.

Rahavirtaominaisuuksia arvioidessa käydään läpi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, esim. korko sisältää vain korvauksen rahan aika-arvosta, luottoriskistä ja muista perustyyppiselle lainaamiselle tyypillisistä riskeistä. Mikäli sopimusehdot sisältävät sellaisia tekijöitä, joita ei voida pitää lainaamiselle tyypillisinä ehtoina, luokitellaan rahoitusvara käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

JAKSOTETTU HANKINTAMENO

Rahoitusvaroihin kuuluva erä arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun, jos

molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

KÄYPÄÄN ARVOON MUIDEN LAAJAN TULOKSEN KAUTTA ARVOSTETTAVAT

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on arvostettava käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, jos molemmat seuraavat ehdot täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja, että myymällä rahoitusvaroja ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomaerän koron maksua.

Velkainstrumenttien osalta arvostus kirjanpidossa tehdään käypään arvoon ja arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla ja odotettavissa olevalla luottotappiolla vähennettynä laajan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarasta luovuttaessa tai myytäessä saatu voitto tai tappio käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettaessa kirjataan velkainstrumenttien osalta tulosvaikutteisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä pankki voi tehdä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan oman pääoman ehtoisen sijoituksen myöhemmät käyvän arvon muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Tällaiset sijoitukset arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoisestä sijoituksesta saatavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun oikeus maksuun saadaan, osakkeesta saatavat pääomanpalautukset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta käyvän arvon rahastoon kertynyttä realisoitumatonta voittoa tai tappiota ei siirretä tulosvaikutteiseksi missään vaiheessa vaan siirto tehdään oman pääoman sisällä edellisten tilikausien voittovaroihin.

KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI ARVOSTETTAVAT RAHOITUSVARAT

Kaikki sellaiset erät, jotka eivät ole jaksotettuun hankintamenuun tai

käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia, kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Rahoitusvara voidaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kuitenkin nimenomaisesti luokitella peruuttamattomasti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, jos näin toimimalla poistetaan arvostamiseen tai kirjaamiseen liittyvä epäjohtonmukaisuus tai vähennetään merkittävästi tällaista epäjohtonmukaisuutta, joka muutoin aiheutuisi varojen tai velkojen arvostamisesta tai niistä johtuvien voittojen tai tappioiden kirjaamisesta erilaisilla perusteilla

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellaan myös sellaiset vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, joissa rahavirtakriteereiden ei voida katsoa täyttyvän. Rahavirtakriteerit arvioidaan pankissa instrumenttikohtaisesti, sen määrittämiseksi onko kyseisen erän sopimusehdoissa määritettynä tiettyinä ajankohtina toistuvia rahavirtoja, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan koron maksua.

RAHOITUSVAROJEN LUOKITTELUN MUUTOKSET

Vieraan pääoman ehtoisten sijoitusten uudelleen luokittelu tehdään vain silloin, kun Lammin Säästöpankin rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudattamat liiketoimintamallit muuttuvat. Tällaisten muutosten odotetaan olevan erittäin harvinaisia, eikä Lammin Säästöpankki ole tehnyt uudelleenluokitteluja kuluneella tilikaudella.

SOPIMUKSEEN PERUSTUVIEN RAHAVIRTOJEN MUUTTUMINEN

Kun rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen, tai niihin tehdään muutoin muutoksia ja tämä uudelleen neuvottelu tai muutosten tekeminen ei johda kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen pois taseesta IFRS 9:n mukaisesti, rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräinen kirjanpitoarvo lasketaan uudelleen ja tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KIRJAAMINEN POIS TASEESTA

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaraan kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai mikäli erä siirretään toiselle osapuolelle näin täyttäen taseesta poiskirjaamisen edellytykset.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on siirretty toiselle osapuolelle siinä ja vain siinä tapauksessa, että pankki joko:

- siirtää sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen toiselle osapuolelle; tai
- pitää itsellään sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen mutta ottaa vastatakseen sopimukseen perustuvan velvollisuuden maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai

useammalle vastaanottajalle "löpikukku"-järjestelyllä. Sopimusta voidaan pitää "löpikukku"-järjestelynä kun:

- Velvollisuutta maksaa lopulliselle saajalle ei ole, mikäli ei saada kerättyä vastaavia määriä alkuperäisestä omaisuuserästä
- Alkuperäisen omaisuuserän myynti tai panttaaminen on siirtosopimuksella estetty

Siirrettäessä rahoitusvaroihin kuuluva erä toiselle osapuolelle, taseesta poiskirjaamisen edellytykset täyttyvät vain kun:

- Omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut on siirretty toiselle osapuolelle; tai
- Omistamiseen liittyviä merkittäviä riskejä ja etuja ei ole siirretty toiselle osapuolelle tai pitänyt näitä itsellään, mutta määräysvalta on siirretty.

Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta silloin ja vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, toisin sanoen peruutettu, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Jos jo lainanottajana ja lainanantajana olevien osapuolten välillä vaihdetaan vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena

ja uuden rahoitusvelan kirjaamisena. Ero kirjanpitoarvon ja maksetun vastikkeen välillä kirjataan tulosvaikutteisesti.

KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurssia. Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan. Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa.

Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan.

ARVONALENTUMINEN

Odotettavissa olevat luottotappiot Lammin Säästöpankki määrittää arvonalentumisen perustuen rahoitusvaran odotettavissa oleviin luottotappioihin. Odotettavissa olevia

luottotappiota koskeva vähennyserä lasketaan ja kirjataan rahoitusvaroilte, jotka arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta sekä takaussopimuksille ja taseen ulkopuolisille luottositoumuksille.

Odotettavissa olevan luottotappion määrittämisessä sovelletaan kolmivaiheista mallia, jossa laskentaan vaikuttava vaihe määräytyy rahoitusvaran taseeseen kirjaamishetken ja raportointipäivän välillä tapahtuneen luottoriskin muutoksen perusteella seuraavasti:

- Vaiheeseen 1 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi taseeseen kirjaamispäivän ja raportointipäivän välillä. Vaiheessa 1 olevien rahoitusvarojen odotettavissa olevan luottotappion laskenta perustuu todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu raportointipäivästä seuraavan 12 kuukauden kuluessa.
- Vaiheeseen 2 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi taseeseen kirjaamishetken jälkeen. Vaiheessa 2 olevien rahoitusvarojen odotettavissa olevan luottotappion laskenta perustuu todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu rahoitusvaran jäljellä olevana voimassaoloaikana.
- Vaiheeseen 3 kuuluvat rahoitusvarat, joiden katsotaan olevan arvoltaan alentuneita. Vaiheessa 3 olevien rahoitusvarojen odotettavissa olevan luottotappion laskenta perustuu todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu

rahoitusvaran jäljellä olevana voimassaoloaikana.

Lammin Säästöpankki käyttää luottoriskin muutoksen merkityksellisyyden arvioimiseen muun muassa seuraavia laadullisia ja määrällisiä tietoja.

- Maksuviive: rahoitusvaran luottoriskin katsotaan olevan kasvanut merkittävästi ja sopimus siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2, kun maksuviive ylittää 30 päivää. Kun maksuviive ylittää 90 päivää, rahoitusvaran katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja siirtyy vaiheesta 2 vaiheeseen 3.
- Luottoluokan heikkeneminen: rahoitusvaran luottoriskin katsotaan kasvaneen merkittävästi ja sopimus siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2, jos sopimuksen luottoluokitus heikkenee vähintään neljä luottoluokkaa.
- Lainanhoitojousto: jos saatava ei ole järjestämätön, lainanhoitojoustomerkintä tulkitaan merkittäväksi luottoriskin kasvuksi ja saatava siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Jos lainanhoitojousto tehdään sopimukseen, joka on järjestämätön tai jos sopimuksella on hakemushetkellä kirjattu lainanhoitojousto, sopimuksen katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja se siirtyy vaiheeseen 3.
- Maksukyvyttömyysmerkintä: Jos asiakas on todettu maksukyvyttömäksi, rahoitusvaran katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja siirtyy vaiheeseen 3

Rahoitusvara voi palautua vaiheesta 2 tai 3, kun sen luottoriski on parantunut merkittävästi ja se on täyttänyt edellisen

vaiheen kriteerit yhtäjaksoisesti siirtymälle määritetyn tarkkailujakson ajan 3 kuukautta.

ECL-LASKENNASSA KÄYTETTÄVÄT MENETELMÄT JA PARAMETRIT

Lammin Säästöpankki käyttää odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan pääsääntöisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys / tappio-osuus ($PD * LGD * EAD$) mallia. Vähäriskisille luotoille, joita ovat luotot julkiselle sektorille tai rahoituslaitokselle ja valtion takaamat opintolainat, laskenta tehdään Loss Rate mallilla ($Loss Rate * LGD * EAD$). Laskenta tehdään sopimuskohtaisesti ja se perustuu seuraaviin parametreihin:

- PD% (vain PD/LGD malli): maksukyvyttömyyden todennäköisyys, joka perustuu ulkoisiin ja sisäisiin luottoluokituksiin.
- Loss Rate% (vain Loss Rate malli): vastapuolelle vakioitu prosentti, joka määräytyy vastapuolen sektorikoodin perusteella.
- LGD %: arvioitu tappion määrä maksukyvyttömyyshetkellä, huomioi sopimuksen käytettävissä olevat vakuudet.
- EAD: vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä on vuositasen keskiarvo, jossa huomioidaan sopimus- ja vuositasolle lasketut pääoman lyhennykset ja ennenaikaiset takaisinmaksut niille tuotteille, joille se on mallinnettu. Taseen ulkopuolisten erien katsotaan pysyvän vakiona sopimuksen elinkaaren loppuun asti. Luoton

nostamaton osuus huomioidaan laskelmissa täysimääräisenä.

Laskennassa huomioidaan rahan aika-arvo diskonttaamalla sopimukselle laskettava odotettavissa oleva luottotappio. Efektiivisenä korkona käytetään sopimuksen korkoa ja se lasketaan vaiheissa 1 ja 2 bruttokirjanpitoarvolle ja vaiheessa 3 alentuneelle kirjatulle arvolle raportointipäivälle.

Luottokannan (lainat ja saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät) odotettavissa olevan luottotappion laskentaan sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa tietoa käyttämällä

laskennassa kolmea eri talouden skenaariota, jotka perustuvat

	2022	2023	2024
EuropeStoxx muutos	4,0% / 10,0%	6,0%	6,0%
BKT muutos	1,0% / 4,0%	1,2% / 1,6%	1,2%
Investoinnit	1,0% / 4,0%	2,5% / 2,5%	1,5% / 1,5%

Lammin Säästöpankki käyttää odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseen malliperusteista laskentaa, mutta tarvittaessa mallien tuottamaa määrää muutetaan johdon arvioon perustuvalla oikaisulla. Oikaisun kirjaamisen perusteena on esimerkiksi sellainen saatavilla oleva uusi tieto tai tekijä, jota laskentamallissa käytettävät parametrit tai tiedot eivät sisällä.

Tilinpäätöshetkellä johdon harkintaan perustuvat oikaisut ovat kohdentuneet erityisesti vaiheessa 3 oleviin saataviin ja oikaisujen tarpeen ja määrän arvioimisessa on kiinnitetty huomiota erityisesti seuraaviin odotettavissa olevan luottotappion määrään vaikuttaviin tekijöihin.

Säästöpankkiryhmän pääekonomistin laatimiin makrotalouden ennusteisiin. Makrotalouden ennusteiden muutosvaikutukset on mallinnettu ECL laskennassa käytettävään PD parametriin. Laskennassa käytettävät skenaariot ja niille asetetut painot ovat: optimistinen 20%, perus 60% ja pessimistinen 20%. ECL laskennassa käytettävien talouden skenaarioiden ennustehorisontti on kolme vuotta, jonka jälkeisinä vuosina makrotalouden tekijöiden arvojen oletetaan pysyvän vakaina ja vastaavan ennustejakson kolmannen vuoden arvoja. Skenaariot on päivitetty lokakuussa 2021. Alla esitetty keskeiset makrotalouden tekijät ja niiden ennustetut arvot seuraavalle kolmelle vuodelle (arvojen vaihteluväli eri skenaarioiden välillä).

- Saatavaan kohdistettujen vakuuksien luonne ja arvo huomioiden alueellisen taloudellisen tilanteen vaikutus esimerkiksi asuinkiinteistöjen hintatasoon ja realisoitavuuteen.
- Saatavien sopimuksenmukaisten rahavirtojen määrä ja ajoittuminen huomioiden saatavilla olevat vastapuolta koskevat tiedot, jotka eivät sisälly laskentamallin parametreihin. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi työllistymistä koskevat muutokset, haettujen lyhennysvapaiden määrä ja kesto sekä liiketoiminnan laajuudessa tai kannattavuudessa tapahtuneet muutokset.
- Saatavan vastapuolen luottoriskin muutos, joka johtuu tekijöistä,

kuten esimerkiksi liiketoimintaan tai työllisyyteen vaikuttavat pandemiasta johtuvat rajoitukset, jotka eivät sisälly laskentamalliin.

Luottokannan analyysin perusteella Lammin Säästöpankilla ei ole merkittäviä toimialakohtaisia riskikeskittymiä, joiden osalta mallien tuottamaa odotettavissa olevaa luottotappiota olisi tarpeen kasvattaa johdon harkintaan perustuvalla oikaisulla.

Luottokannan laadun tarkastelussa erityistä huomiota on kiinnitetty vaiheessa 3 oleviin saataviin sekä myönnettyjen lyhennysvapaiden määrään, toistuvuuteen ja kohdentumiseen.

ECL MALLIN MUUTOKSET JA PARAMETRIEN KALIBROINTI

Lammin Säästöpankki on ottanut tilikauden alussa käyttöön EBA ohjeistuksen mukaisen maksukyvyttömyyden määritelmän sekä uuden henkilöasiakkaiden luottoluokitusmallin. Henkilöasiakkaiden ECL laskennassa käytettävät maksukyvyttömyyden toteutumisen todennäköisyyttä kuvastavat PD parametrit on kalibroitu muutetuille luottoluokille uuden maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisiksi. Yritysasiakkaiden PD parametrit on kalibroitu uuden maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisiksi.

Lainojen ja saamisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan vaiheen 3 kriteerit on yhdenmukaistettu katsauskauden alussa käyttöönotetun EBA ohjeistuksen mukaisen maksukyvyttömyyden määritelmän kanssa. Sopimus siirtyy vaiheeseen 3, jos yksikin seuraavista kriteereistä täyttyy:

- raja-arvot ylittävä yli 90 päivän maksuviive,
- vakava ulkoinen häiriö; tai
- epävarma takaisinmaksu.

Muutoksen jälkeen odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa sovellettava maksukyvyttömyyden määritelmä vastaa sisäisessä riskienhallinnassa käytössä olevaa määritelmää.

Lainojen ja saamisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan vaiheen 2 kriteeriä muutettiin uuden henkilöasiakkaiden luottoluokitusmallin käyttöönoton seurauksena. Vaiheen 2 kriteeriä muutettiin korvaamalla 3 luottoluokan heikkeneminen 4 luottoluokan heikkenemisellä. Lammin Säästöpankki tulee kalibroimaan vaiheen 2 kriteerit tilikauden 2022 ensimmäisellä kvartaalilla.

Talouden tulevaa kehitystä koskevien ennusteiden huomioiminen luottokannan odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa on uudelleenmallinnettu. Uudessa mallissa käytettävät kolme skenaariota ovat perus, pessimistinen ja optimistinen ja ne perustuvat Säästöpankkiryhmän pääekonomistin laatimiin makrotalouden ennusteisiin. Uuden mallin mukaiset keskeiset makrotalouden muuttujat ovat EuropeStoxx, BKT ja investoinnit. Skenaariolle määritetyt painot perustuvat Säästöpankkiryhmän pääekonomistin ja johdon näkemykseen niiden toteutumisen todennäköisyydestä.

ODOTETTAVISSA OLEVIEN LUOTTOTAPPIOIDEN KIRJAAMINEN

Odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä kirjataan taseeseen lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta tappiota koskeva vähennyserä kirjataan taseeseen varaukseksi. Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten odotettavissa oleva luottotappio kirjataan oikaisemaan käyvän arvon rahastoa. Taseeseen kirjattujen odotettavissa olevien luottotappioiden muutokset esitetään tuloslaskelman erässä Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista.

Saamistodistusten arvonalentuminen

Säästöpankkiryhmä laskee saamistodistusten odotettavissa olevat luottotappiot ostoeräkohtaisesti käyttämällä maksukyvyttömyyden todennäköisyys / tappio-osuus (PD*LGD*EAD) mallia.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) perusteena käytetään Bloombergin tuottamia luottoluokituksia ja jos sitä ei ole saatavissa, ulkoisia luottoluokitustietoja, jotka konvertoidaan PD arvoiksi. Laskennassa käytetyt LGD arvot vastaavat tutkittuja historiallisia toteumia sijoituslajeittain, eikä niitä arvioida erikseen liikkeeseenlaskija- tai sijoituskohtaisesti.

Saamistodistusten luottoriskin merkittävää kasvua arvioidaan laadullisin ja määrällisin kriteerein. Sopimuksen luottoriskin katsotaan kasvaneen merkittävästi, kun sen PD kasvaa joko 2,5 kertaiseksi tai 10%- yksikköä.

Toteutuneet luottotappiot

Lainat ja saatavat, joita ei pystytä perimään kirjataan lopulliseksi luottotappioksi, kun tavanomainen perintäprosessi on loppuunsaatettu ja yksittäisen lainan tai saatavan tappion lopullinen määrä pystytään laskemaan. Lopulliseksi todetut luottotappiot kirjataan pois taseesta vastaeränä tuloslaskelman erä Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista. Mahdolliset taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan oikaisuksi tuloslaskelman erään Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista.

SUOJAUSLASKENTA JA JOHDANNAISSOPIMUKSET

Lammin Säästöpankki soveltaa yleisen suojauslaskennan piirissä oleviin suojaussuhteisiin IFRS 9 standardia. Korkoriskin käyvän arvon portfoliosuojauksiin (makrosuojaus) sovelletaan IAS 39 "carve out" sääntelyä kunnes kyseisiä suojaussuhteita koskeva uusi sääntely astuu voimaan.

Johdannaisopimukset arvostetaan käypään arvoon. Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käypä arvo kirjataan taseeseen johdannaissaamiseksi tai -velaksi ja käyvän arvon muutos tuloslaskelman erään "Suojauslaskennan nettotulos". Käypää arvoa suojattaessa myös suojattava kohde arvostetaan suojauksen ajan käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenoon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos kirjataan kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmaan erään " Suojauslaskennan nettotulos". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot". Suojaavan johdannaisen arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvomuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta kirjataan tulokseen. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Suojauslaskennan aloittamisen hetkeltä dokumentoidaan suojattavan kohteen ja suojaavan johdannaisen suojaussuhde, kuten myös riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategia. Suojaussuhteen tehokkuutta arvioidaan säännöllisesti, kuitenkin aina vähintään raportointihetkiltä.

AINEELLISET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Pankki ei sovelta luottolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja

osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahinta tai tuottoarvomenetelmää käyttäen. Kauppahintamenetelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Tuottoarvomenetelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Vähimmäistuottovaateena on pidetty 3,0 %:n tuottoa. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 1.07.

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

POISTOERO JA VEROTUSPERUSTEISET VARAUKSET

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskejä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää velovelkaa vähentämättä.

Konsernitaseessa konserniyritysten poistoerot ja verotusperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetty nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset esitetään sen määräisinä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

KORKOTUOTOT JA –KULUT

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorkoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai –kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

POISTOPERIAATTEET

Rakennusten ja muiden kuluviene aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 10 – 30 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 5 – 8 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3 – 5 vuodessa. Peruspankkijärjestelmä –hankkeen kulut aktivoidaan taseeseen ja poistoaika järjestelmän käyttöönoton jälkeen on 10 vuotta. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan.

MUUT KUIN VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTOT JA KULUT SEKÄ PAKOLLISET VARAUKSET

Pankissa eikä konsernissa ole kirjattu muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseen pakollisiin varauksiin.

VEROT

Pankin ja muiden yksittäisten konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei yhtiötasolla ole kirjattu.

Konsernitilinpäätöksessä konserniyritysten poistoerot ja verotusperusteiset varaukset on jaettu konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

RAHAVARAT

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

LIITETIEDOT
TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
1.01 Lainat ja saamiset

Saamiset luottolaitoksilta	Joista tappiota koskeva vähennysera		Joista tappiota koskeva vähennysera	
	2021	2020	2021	2020
Vaadittaessa maksettavat	38 692 127,78	0,00	23 386 160,92	0,00
Keskusrahalaitekset	37 710 529,56	0,00	19 912 518,16	0,00
Kotimaisilta luottolaitoksilta	981 598,22	0,00	3 473 642,76	0,00
Muut	15 254 397,88	1 588,77	18 934 988,23	2 166,50
Keskusrahalaitekset	15 254 397,88	1 588,77	18 934 988,23	2 166,50
Yhteensä	53 946 825,66	1 588,77	42 321 149,15	2 166,50

Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä

	Joista tappiota koskeva vähennysera		Joista tappiota koskeva vähennysera	
	2021	2020	2021	2020
Yritykset ja asuntoyhteisöt	91 954 300,96	151 034,59	84 553 598,08	248 541,67
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	384 670,48	131,80	798 632,69	251,55
Kotitaloudet	347 460 579,75	617 103,06	340 869 308,03	727 049,94
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	6 581 179,71	2 208,31	3 739 928,81	1 407,16
Ulkomaat	1 113 704,34	536,13	0,00	256,73
Yhteensä	447 494 435,24	771 013,89	429 961 467,61	977 507,05
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	24 000,00	0,00	24 000,00	0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset

	2021			Yhteensä	2020
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
Tase 1.1.2021	218 131,33	67 114,23	718 433,68	1 003 679,24	1 130 941,49
Siirrot vaiheeseen 1	15 584,12	-21 615,67	-44 444,58	-50 476,13	-89 910,34
Siirrot vaiheeseen 2	-11 717,01	79 231,43	-20 425,65	47 088,77	23 188,18
Siirrot vaiheeseen 3	-6 021,97	-11 837,52	188 193,10	170 333,61	55 988,12
Uudet saamiset	109 697,36	15 002,33	41 997,23	166 696,92	136 937,93
Lyhennykset ja erääntyneet saamiset	-57 693,74	-16 929,11	-180 081,32	-254 704,17	-300 381,44
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	0,00	0,00	-198 609,02	-198 609,02	-134 419,23
Luottoriskien muutoksen vaikutus	-48 321,51	6 997,16	342 746,15	301 421,80	307 863,10
Laskentamallin muutosten vaikutus	-123 299,11	-24 446,98	-140 528,97	-288 275,06	-114 801,50
Manuaalisten korjausten vaikutus	0,00	0,00	-109 097,83	-109 097,83	-11 727,07
Tase 31.12.2021	96 359,47	93 515,87	598 182,79	788 058,13	1 003 679,24

	2021	2020
Järjestämättömät saamiset, yhteensä	8 477 856,00	8 434 199,00
joista yli 90 päivää erääntyneet saamiset	4 533 341,00	1 833 925,00
joista todennäköisesti maksamatta jäävät, jotka erääntyvät tai alle 90 päivää erääntyneitä	3 944 515,00	6 600 273,00
Lainahoitojoustolliset saamiset, yhteensä	6 155 810,00	6 996 938,00

Sopimuksen mukainen jäljellä oleva määrä rahoitusvaroista, jotka on raportointikaudella kirjattu pois lopullisena luottotappiona ja joihin edelleen kohdistetaan perintätoimenpiteitä	41 148,21	0,00
Saamisista tilikaudelle kirjattujen lopullisten luottotappioiden määrä	359 466,25	162 307,14

1.02 Saamistodistukset

	2021	Joista keskuspankki-rahoituksen oikeuttavia saamistodistuksia	Saamistodistusten tappiota koskeva vähennysera
	Yhteensä		
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	199 195,00	0,00	-
Julkisesti noteeratut	199 195,00	0,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	20 619 046,00	19 806 167,00	20 143,89
Julkisesti noteeratut	20 619 046,00	19 806 167,00	20 143,89
Yhteensä	20 818 241,00	19 806 167,00	20 143,89
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	0,00	0,00	0,00

	2020	Joista keskuspankki-rahoituksen oikeuttavia saamistodistuksia	Saamistodistusten tappiota koskeva vähennysera
	Yhteensä		
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	283 125,00	0,00	-
Julkisesti noteeratut	283 125,00	0,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	19 256 130,50	18 711 834,50	0,00
Julkisesti noteeratut	19 256 130,50	18 711 834,50	0,00
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat	0,00	0,00	167 758,63
Julkisesti noteeratut	0,00	0,00	167 758,63
Yhteensä	19 539 255,50	18 711 834,50	167 758,63
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	0,00	0,00	0,00

Odottavissa olevat luottotappiot (ECL), Saamistodistukset

	2021			2020	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	Yhteensä
Tase 1.1.2021	167 758,63	0,00	0,00	167 758,63	32 344,64
Uudet saamistodistukset	5 934,22	0,00	0,00	5 934,22	8 865,81
Erääntyneet saamistodistukset	-5 174,28	0,00	0,00	-5 174,28	-3 171,52
Luottotapin muutoksen vaikutus	-148 374,68	0,00	0,00	-148 374,68	129 719,70
Tase 31.12.2021	20 143,89	0,00	0,00	20 143,89	167 758,63

1.03 Osakkeet ja osuudet

	2021	2020
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	7 475 952,81	8 977 586,98
Julkisesti noteeratut	7 323 138,41	8 223 672,58
Muut	152 814,40	753 914,40
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	16 992 296,99	15 717 041,96
Muut	16 992 296,99	15 717 041,96
Osakkeet ja osuudet yhteensä	24 468 249,80	24 694 628,94
- joista luottolaitoksissa	15 053 197,06	13 781 353,91
- joista muissa yrityksissä	9 415 052,74	10 913 275,03

Hankintamenoon kirjattavat:

Osakkeet ja osuudet omistusyhteyssynteisissä		
Muissa yrityksissä	285 398,97	0,00
Yhteensä	285 398,97	0,00

Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä

Muissa yrityksissä	0,00	34 875,55
Yhteensä	0,00	34 875,55

1.04 Rahoitusvarojen ryhmät
Rahoitusvarojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti 31.12.2021

	2021	2020
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat		
Käteiset varat	784 510,85	824 777,05
Saamiset luottolaitoksilta	53 946 525,66	42 321 149,15
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	447 470 435,24	429 937 467,61
Yhteensä	502 201 471,75	473 083 393,81
-Joista tappiolla koskeva vähennys JHM, yhteensä	772 602,66	979 673,55
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	199 195,00	283 125,00
Osakkeet ja osuudet	7 475 952,81	8 977 586,98
Johdannaisopimukset	5 467 947,83	8 280 588,94
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	24 000,00	24 000,00
Yhteensä	13 167 095,64	17 565 300,92
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (velkainstrumentit)		
Saamistodistukset	20 619 046,00	19 256 130,50
Yhteensä	20 619 046,00	19 256 130,50
-Joista tappiolla koskeva vähennys (1)	20 143,89	167 758,63
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (oman pääoman erhoiset instrumentit)		
Osakkeet ja osuudet	16 992 296,99	15 717 041,96
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	0,00	34 875,55
Osakkeet ja osuudet omistusyhteyssynteisissä	285 398,97	0,00
Yhteensä	17 277 695,96	15 751 917,51
Rahoitusvarat yhteensä	553 265 309,35	525 656 742,74

1) ECL kirjataan käyvän arvon rahastoon

1.05 Johdannaisopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaisopimusten nimellisarvot	2021			
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Jäljellä oleva maturiteetti				
Suojaavat johdannaisopimukset	5 000 000,00	45 000 000,00	15 000 000,00	65 000 000,00
Käyvän arvon suojaus	5 000 000,00	45 000 000,00	15 000 000,00	65 000 000,00
Korkojohdannaiset	5 000 000,00	45 000 000,00	15 000 000,00	65 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	5 000 000,00	45 000 000,00	15 000 000,00	65 000 000,00
Johdannaisopimusten nimellisarvot				
Jäljellä oleva maturiteetti				
Suojaavat johdannaisopimukset	0,00	25 000 000,00	40 000 000,00	65 000 000,00
Käyvän arvon suojaus	0,00	25 000 000,00	40 000 000,00	65 000 000,00
Korkojohdannaiset	0,00	25 000 000,00	40 000 000,00	65 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	25 000 000,00	40 000 000,00	65 000 000,00
Johdannaisopimusten käyvät arvot				
	2021		2020	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojaavat johdannaisopimukset	5 467 947,83	0,00	8 280 588,94	0,00
Käyvän arvon suojaus	5 467 947,83	0,00	8 280 588,94	0,00
Korkojohdannaiset	5 467 947,83	0,00	8 280 588,94	0,00
Koronvaihtosopimukset	5 467 947,83	0,00	8 280 588,94	0,00
Yhteensä	5 467 947,83	0,00	8 280 588,94	0,00

	2021	2020		
Suojausinstrumentin suojattavasta riskistä johtuva voitto tai tappio				
Suojattavan kohteen arvonmuutos				
Käyvän arvon suojaus				
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille				
Ottolainauksen arvonmuutos	5 548 619,21	8 339 045,66		
Yhteensä	5 548 619,21	8 339 045,66		
1.06 Aineettomat hyödykkeet				
	2021	2020		
Muut kehittämismenot	403 432,63	635 966,72		
Muut aineettomat hyödykkeet	1 293 252,57	1 236 144,35		
Yhteensä	1 696 685,20	1 872 111,07		
Aineettomat hyödykkeet				
	2021	2020		
Hankintameno 1.1.	3 442 035,24	2 814 321,79		
+ tilikauden lisäykset	372 124,62	627 713,45		
Hankintameno 31.12.	3 814 159,86	3 442 035,24		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 569 924,17	-976 119,95		
- tilikauden poistot	-547 550,49	-593 804,22		
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-2 117 474,66	-1 569 924,17		
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 696 685,20	1 872 111,07		
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 872 111,07	1 838 201,84		
1.07 Aineelliset hyödykkeet				
	2021			
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo		
Maa- ja vesialueet				
Omassa käytössä	3 197,26			
Sijoituskäytössä	47 636,53	68 100,00		
Yhteensä	50 833,79	68 100,00		
Rakennukset				
Omassa käytössä	108 025,06			
Sijoituskäytössä	111 342,69	750 000,00		
Yhteensä	219 367,75	750 000,00		
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet				
Omassa käytössä	1 420 407,32			
Sijoituskäytössä	1 384 934,55	3 288 000,00		
Yhteensä	2 805 341,87	3 288 000,00		
Muut aineelliset hyödykkeet				
	163 009,05			
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 238 552,46	4 106 100,00		
	2020			
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo		
Maa- ja vesialueet				
Omassa käytössä	3 197,26			
Sijoituskäytössä	47 636,53	68 100,00		
Yhteensä	50 833,79	68 100,00		
Rakennukset				
Omassa käytössä	158 294,02			
Sijoituskäytössä	163 030,65	750 000,00		
Yhteensä	321 324,67	750 000,00		
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet				
Omassa käytössä	1 473 344,88			
Sijoituskäytössä	1 383 434,05	3 351 200,00		
Yhteensä	2 856 778,93	3 351 200,00		
Muut aineelliset hyödykkeet				
	175 141,94			
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 404 079,33	4 169 300,00		
Aineelliset hyödykkeet				
	2021			
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 260 839,00	2 885 857,98	2 536 476,30	8 683 173,28
+ tilikauden lisäykset	1 500,50	15 580,57	28 241,88	45 322,95
- tilikauden vähennykset	0,00	-68 518,13	0,00	-68 518,13
Hankintameno 31.12.	3 262 339,50	2 832 920,42	2 564 718,18	8 659 978,10
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 666 737,77	-1 251 021,82	-2 361 334,36	-5 279 093,95
- tilikauden poistot	-51 687,96	-50 268,96	-40 374,77	-142 331,69
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 718 425,73	-1 301 290,78	-2 401 709,13	-5 421 425,64
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 543 913,77	1 531 629,64	163 009,05	3 238 552,46
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 594 101,23	1 634 836,16	175 141,94	3 404 079,33

Aineelliset hyödykkeet
2020

	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 260 839,00	2 940 668,00	2 550 553,88	8 752 060,88
+ tilikauden lisäykset	0,00	22 405,98	0,00	22 405,98
- tilikauden vähennykset	-77 216,00	0,00	-14 077,58	-91 293,58
+/- siirrot erien välillä	77 216,00	-77 216,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	3 260 839,00	2 885 857,98	2 536 476,30	8 683 173,28
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 615 049,81	-1 215 989,83	-2 314 465,86	-5 145 505,50
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	20 000,00	0,00	0,00	20 000,00
- tilikauden poistot	-51 687,96	-55 031,99	-46 868,50	-153 586,45
- tilikauden arvonalentumiset	-20 000,00	20 000,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 666 737,77	-1 251 021,82	-2 361 334,36	-5 279 093,95
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 594 101,23	1 634 836,16	175 141,94	3 404 079,33
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 645 789,19	1 724 678,17	236 088,02	3 606 555,38

1.08 Muut varat

	2021	2020
Maksujenvälityssaamiset	18 969,45	11 127,89
Muut	167 211,84	453 050,54
Yhteensä	186 181,29	464 178,43

1.09 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2021	2020
Korot	1 591 654,20	1 601 292,57
Muut	1 090 822,89	857 082,36
Yhteensä	2 682 477,09	2 458 374,93

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot
1.10 Rahoitusvelkojen ryhmät

	2021	2020
Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat	493 425 304,85	468 839 242,84
Velat luottolaitoksille	36 579 192,37	50 147 978,54
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	456 846 112,48	418 691 264,30
Yhteensä	493 425 304,85	468 839 242,84

1.11 Velat luottolaitoksille

	2021	2020
Luottolaitoksille	36 579 192,37	50 147 978,54
Vaadittaessa maksettavat	420 120,13	746 462,40
Muut	36 159 072,24	49 401 516,14
Yhteensä	36 579 192,37	50 147 978,54

1.12 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2021	2020
Talletukset	456 846 112,48	418 458 089,30
Vaadittaessa maksettavat	439 994 995,53	398 301 228,27
Muut	16 851 116,95	20 156 861,03
Muut velat	0,00	233 175,00
Vaadittaessa maksettavat	0,00	233 175,00
Yhteensä	456 846 112,48	418 691 264,30

1.13 Muut velat

	2021	2020
Maksujenvälitysvelat	1 086 190,56	1 108 628,97
Varaukset	443 060,19	24 005,69
Muut	547 846,25	533 194,47
Yhteensä	2 077 097,00	1 665 829,13

1.14 Varaukset

	2021	2020
Pakolliset varaukset	443 060,19	24 005,69
Muut varaukset	20 979 161,75	19 979 161,75
Yhteensä	21 422 221,94	20 003 167,44

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Odotettavissa olevat luottotappiot	24 005,69	-	-	15 455,47
Muut	0,00	446 751,20	-19 146,48	427 604,72
Yhteensä	24 005,69	446 751,20	-19 146,48	443 060,19

Pakollisiin varauksiin on vuonna 2021 kirjattu kuluvaraus määräaikaisen vuokrasopimuksen jäljellä olevista vastuista

1.15 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2021	2020
Korot	311 499,39	275 965,41
Muut	1 119 447,56	1 420 960,09
Yhteensä	1 430 946,95	1 696 925,50

1.16 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2021	2020
Muista väliaikaisista eroista lasketut verosaamiset	305 932,36	6 580,98
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verosaamisten määrä	11 278,68	12 182,72
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	317 211,04	18 763,70
Jaksotuseroista lasketut verovelat	0,00	0,00
Muista väliaikaisista eroista lasketut verovelat	4 028,78	33 551,73
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verovelkojen määrä	42 119,41	93 979,48
Laskennalliset verovelat yhteensä	46 148,19	127 531,21

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatusta rahavirtaa suojaavien johdannaisten ja käypään arvoon laajan tuloksen erin kirjattavien saamistodistusten ja oman pääoman ehtoisten arvopapereiden käyvän arvon muutoksista ja odotetuista luottotappioista.

Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia on kirjattu pankin taseeseen muista väliaikaisista eroista.

1.17 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma
Rahoitusvarat

	2021	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
	alle 3 kk		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00	11 524 667,00
Saamiset luottolaitoksilta	38 692 127,78	15 254 397,88	0,00
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	6 232 630,36	40 914 404,18	139 612 084,32
Saamistodistukset	0,00	100 155,00	911 919,00
Johdannaiset	0,00	105 367,57	3 929 993,04
Yhteensä	44 924 758,14	56 374 324,63	155 978 663,36

	2021	yli 10 vuotta	Yhteensä
	5 - 10 vuotta		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	8 281 500,00	0,00	19 806 167,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	53 946 525,66
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	116 043 434,22	144 691 882,16	447 494 435,24
Saamistodistukset	0,00	0,00	1 012 074,00
Johdannaiset	1 432 587,22	0,00	5 467 947,83
Yhteensä	125 757 521,44	144 691 882,16	527 727 149,73

Rahoitusvarat

	2020	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
	alle 3 kk		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00	13 042 959,50
Saamiset luottolaitoksilta	23 383 994,42	18 937 154,73	0,00
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	7 603 309,67	38 163 767,27	133 494 191,80
Saamistodistukset	0,00	46 200,00	781 221,00
Johdannaiset	0,00	0,00	2 168 146,30
Yhteensä	30 987 304,09	57 147 122,00	149 486 518,60

Rahoitusvarat

	2020	yli 10 vuotta	Yhteensä
	5 - 10 vuotta		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	5 668 875,00	0,00	18 711 834,50
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	42 321 149,15
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	114 301 318,74	136 398 880,13	429 961 467,61
Saamistodistukset	0,00	0,00	827 421,00
Johdannaiset	6 112 442,64	0,00	6 280 588,94
Yhteensä	126 082 636,38	136 398 880,13	500 102 461,20

Rahoitusvelat

	2021	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
	alle 3 kk		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	420 120,13	24 039 072,24	7 500 000,00
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	444 273 899,84	12 251 054,42	321 158,22
Yhteensä	444 694 019,97	36 290 126,66	7 821 158,22

Rahoitusvelat

	2021	yli 10 vuotta	Yhteensä
	5 - 10 vuotta		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	4 620 000,00	36 579 192,37
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	0,00	0,00	456 846 112,48
Yhteensä	0,00	4 620 000,00	493 425 304,85

Rahoitusvelat

	2020	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
	alle 3 kk		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	746 462,40	27 211 516,14	15 000 000,00
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	403 417 960,18	4 521 148,18	10 752 155,94
Yhteensä	404 164 422,58	31 732 664,32	25 752 155,94

Rahoitusvelat

	2020	yli 10 vuotta	Yhteensä
	5 - 10 vuotta		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	7 190 000,00	50 147 978,54
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	0,00	0,00	418 691 264,30
Yhteensä	0,00	7 190 000,00	468 839 242,84

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä.
Muut kuin määräaikaisten talletusten sekä luottoliset tilin on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

1.18 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin sekä samaan konserniin kuuluilta

Varat	Elo 2021		2020	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	19 806 167,00	0,00	18 711 834,50	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	53 946 525,66	0,00	42 321 149,15	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	447 494 435,24	0,00	429 961 467,61	0,00
Saamistodistukset	1 012 074,00	0,00	827 421,00	0,00
Johdannaissopimukset	5 467 947,83	0,00	8 280 588,94	0,00
Muu omaisuus	33 659 266,70	0,00	33 771 789,00	0,00
Yhteensä	561 386 416,43	0,00	533 874 250,20	0,00

Velat	2021		2020	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	36 579 192,37	0,00	50 147 978,54	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	456 846 112,48	0,00	418 691 264,30	0,00
Muut velat	2 123 245,19	0,00	1 793 360,34	0,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	1 430 946,95	0,00	1 696 925,50	0,00
Yhteensä	496 979 496,99	0,00	472 329 528,68	0,00

1.19 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

Rahoitusvarat	2021		2020	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	784 510,85	784 510,85	824 777,05	824 777,05
Saamiset luottolaitoksilta	53 946 525,66	53 946 525,66	42 321 149,15	42 321 149,15
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	447 494 435,24	447 494 435,24	429 961 467,61	429 961 467,61
Saamistodistukset	20 818 241,00	20 818 241,00	19 539 255,50	19 539 255,50
Osakkeet ja osuudet	24 468 249,80	24 468 249,80	24 694 628,94	24 694 628,94
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	285 398,97	285 398,97	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	0,00	0,00	34 875,55	34 875,55
Johdannaissopimukset	5 467 947,83	5 467 947,83	8 280 588,94	8 280 588,94
Yhteensä	553 265 309,36	553 265 309,36	525 656 742,74	525 656 742,74

Rahoitusvelat	2021		2020	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	36 579 192,37	36 579 192,37	50 147 978,54	50 147 978,54
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	456 846 112,48	456 846 112,48	418 691 264,30	418 691 264,30
Yhteensä	493 425 304,85	493 425 304,85	468 839 242,84	468 839 242,84

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	2021		2020		Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	
	28 141 379,41	5 467 947,83	17 169 111,39		50 778 438,63
	27 762 928,08	8 280 588,94	16 494 956,36		52 538 473,38

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvomuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

	2021		2020	
	Käypä arvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma Käyvän arvon rahasto 31.12.	Arvonmuutos	Arvonmuutos Tuloslaskelma Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	37 611 342,99	1 699,17	154 203,66	
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	13 167 095,64	243 453,88	0,00	
Yhteensä	50 778 438,63	245 153,05	154 203,66	

	2020		2020	
	Käypä arvo	Arvonmuutos	Arvonmuutos	Arvonmuutos Tuloslaskelma Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	34 973 172,46	333 365,66	408 983,80	
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	17 565 300,92	219 731,06	0,00	
Yhteensä	52 538 473,38	553 096,72	408 983,80	

1.20 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

Jos on tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutoksia tai virheiden oikaisuja, ne on esitettävä erikseen ja selostettava näiden perusteella.

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Peruspääoma	368,19	0,00	0,00	368,19
Sijoituspääoma/Kantarahasto/Lisäpääoma	9 327 000,00	0,00	0,00	9 327 000,00
Muut sidotut rahastot	2 021 675,21	3 076 643,41	-3 398 559,31	1 699 759,31
Vararahasto	1 560 281,27	0,00	0,00	1 560 281,27
Käyvän arvon rahasto	461 393,94	3 076 643,41	-3 398 559,31	139 478,04
Käypään arvoon arvostamisesta	461 393,94	3 076 643,41	-3 398 559,31	139 478,04
Vapaat rahastot	3 318 640,74	0,00	0,00	3 318 640,74
Muut rahastot	3 318 640,74	0,00	0,00	3 318 640,74
Edellisten tilikausien voitto	24 747 869,12	5 912 862,16	-4 046 030,65	26 614 700,63
Tilikauden voitto	2 150 006,51	2 910 598,19	-2 593 315,88	2 467 288,82
Oma pääoma yhteensä	41 565 559,77	11 900 103,76	-10 037 905,84	43 427 757,69

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2021			
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2021 (brutto)	408 983,80	0,00	0,00	408 983,80
Odotetut luottotappiot	167 758,63	-	-	167 758,63
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-115 348,49	0,00	0,00	-115 348,49
Käyvän arvon rahasto 1.1.2021	461 393,94	0,00	0,00	461 393,94
Käyvän arvon lisäykset	481 617,49	0,00	0,00	481 617,49
Käyvän arvon vähennykset	-734 698,46	0,00	0,00	-734 698,46
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-1 699,17	-	0,00	-1 699,17
Odotettavissa olevat luottotappiot	-147 614,74	-	-	-147 614,74
Käyvän arvon rahaston muutokset 2021, yhteensä	-402 394,88	0,00	0,00	-402 394,88
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2021 (brutto)	174 347,55	0,00	0,00	174 347,55
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-34 869,51	0,00	0,00	-34 869,51
Käyvän arvon rahasto 31.12.2021	139 478,04	0,00	0,00	139 478,04

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2020			
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2020 (brutto)	378 066,02	0,00	0,00	378 066,02
Odotetut luottotappiot	32 344,64	-	-	32 344,64
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-82 082,13	0,00	0,00	-82 082,13
Käyvän arvon rahasto 1.1.2020	328 328,53	0,00	0,00	328 328,53
Käyvän arvon lisäykset	966 477,42	0,00	0,00	966 477,42
Käyvän arvon vähennykset	-602 193,98	0,00	0,00	-602 193,98
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-333 365,66	-	0,00	-333 365,66
Odotettavissa olevat luottotappiot	135 413,99	-	-	135 413,99
Käyvän arvon rahaston muutokset 2020, yhteensä	166 331,77	0,00	0,00	166 331,77
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2020 (brutto)	576 742,43	0,00	0,00	576 742,43
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-115 348,49	0,00	0,00	-115 348,49
Käyvän arvon rahasto 31.12.2020	461 393,94	0,00	0,00	461 393,94

1.21 Kantarahasto

Lammin Säästöpankin kantarahasto-osuuksien lukumäärä on 9 327 kpl.

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus voitonjakoon säästöpankkilain (28.12.2001/1502) 41 §:ssä säädetyllä tavalla.

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus osallistua isäntien vaaliin, osuudenomistajan äänimäärä on omistettujen kantarahasto-osuuksien määrä kuitenkin enintään 10 ääntä.

LUOTTORISKIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT
1.22 Rahoitusvarojen jakauma riskiluokittain

Lainat ja saamisetsä taseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2021	31.12.2020
Riskiluokka 1	43 797 253,65	0,00	3 061,57	43 800 315,22	64 218 464,61
Riskiluokka 2	76 797 500,88	46 128,02	2 310,51	76 845 939,41	123 145 164,42
Riskiluokka 3	112 025 441,49	809 047,34	0,00	112 834 488,83	106 100 913,07
Riskiluokka 4	92 153 026,80	1 783 659,74	59 451,14	93 996 137,68	87 370 922,46
Riskiluokka 5	47 071 346,87	1 793 209,43	0,00	48 864 556,30	39 779 130,36
Riskiluokka 6	31 241 534,50	4 956 017,57	0,00	36 197 552,07	15 113 003,74
Riskiluokka 7	16 361 955,83	8 587 525,86	0,00	24 949 481,69	9 951 722,53
Riskiluokka 8	4 171 149,13	9 347 494,74	0,00	13 518 643,87	1 560 759,25
Riskiluokka 9	8 399 084,29	12 991 525,24	0,00	21 390 609,53	0,00
Riskiluokka ei luokiteltu	11 000 000,00	0,00	7 349 664,30	18 349 664,30	17 223 244,81
Pääomaerat riskiluokittain, yhteensä	443 018 293,44	40 314 607,94	7 414 487,52	490 747 388,90	464 463 325,25
Tappiota koskeva vähennysära (loss allowance)	94 528,20	93 497,14	600 032,79	788 058,13	1 003 679,24
Yhteensä	442 923 765,24	40 221 110,80	6 814 454,73	489 959 330,77	463 459 646,01
Saamistodistukset					
Riskiluokka ei luokiteltu	19 470 000,00	0,00	0,00	19 470 000,00	17 690 000,00
Pääomaerat riskiluokittain, yhteensä	19 470 000,00	0,00	0,00	19 470 000,00	17 690 000,00
Tappiota koskeva vähennysära (loss allowance)	20 143,89	0,00	0,00	20 143,89	167 758,63
Yhteensä	19 490 143,89	0,00	0,00	19 490 143,89	17 857 758,63

1.23 Luottoriskikeskittymät

	Lainat ja saamis- luottolaitoksilta	Lainat ja saamis- yleisöitä ja julkisyhteisöitä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2021				
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2021				
Luottoriskikertymä toimialoitain, Riskiluokka 1				31 579 102,91
Yritykset	0,00	248 927,58	0,00	2 809 124,12
Kiinteistöala	0,00	0,00	0,00	510 000,00
Rakentaminen	0,00	0,00	0,00	218 976,13
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	240 341,69	0,00	812 024,09
Teollisuus	0,00	8 585,89	0,00	661 465,11
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	0,00	214 680,00
Muut	0,00	0,00	0,00	391 978,79
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	6 540 304,25	0,00	249 581,65
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	384 802,28	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	31 388 908,44	0,00	2 178 666,90
Yhteensä 31.12.2021	384 802,28	38 178 140,27	0,00	5 237 372,67
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 2				
Yritykset	0,00	7 371 460,80	0,00	2 451 064,81
Maatalous	0,00	265 361,86	0,00	318 336,61
Kiinteistöala	0,00	3 191 964,05	0,00	249 485,66
Rakentaminen	0,00	1 013 188,82	0,00	614 843,80
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	888 216,01	0,00	230 802,49
Teollisuus	0,00	977 807,52	0,00	574 078,46
Kuljetus ja varastointi	0,00	19 761,32	0,00	35 642,38
Muut	0,00	1 015 161,22	0,00	427 875,41
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	42 460,23	0,00	147 539,77
Kotitaloudet	0,00	64 697 193,72	0,00	2 136 220,08
Yhteensä 31.12.2021	0,00	72 111 114,75	0,00	4 734 824,66
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 3				
Yritykset	0,00	12 637 632,41	0,00	1 690 491,95
Maatalous	0,00	130 934,65	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	3 618 230,82	0,00	73 986,25
Rakentaminen	0,00	1 845 617,92	0,00	1 404 491,01
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 165 195,59	0,00	25 000,00
Teollisuus	0,00	494 797,97	0,00	74 642,96
Kuljetus ja varastointi	0,00	212 869,36	0,00	29 262,45
Muut	0,00	5 169 986,10	0,00	83 109,28
Kotitaloudet	0,00	95 055 029,03	0,00	3 451 335,44
Yhteensä 31.12.2021	0,00	107 692 661,44	0,00	5 141 827,39
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 4				
Yritykset	0,00	24 865 552,12	0,00	6 447 987,53
Maatalous	0,00	231 888,14	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	20 539 147,21	0,00	6 288 184,77
Rakentaminen	0,00	641 400,31	0,00	22 273,52
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 038 195,03	0,00	74 444,92
Teollisuus	0,00	745 137,92	0,00	10 000,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	264 024,75	0,00	20 000,00
Muut	0,00	1 405 758,76	0,00	33 084,32
Kotitaloudet	0,00	61 196 814,93	0,00	1 485 783,10
Yhteensä 31.12.2021	0,00	86 062 367,05	0,00	7 933 770,63
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 5				
Yritykset	0,00	25 411 418,33	0,00	2 508 612,04
Maatalous	0,00	10 000,00	0,00	30 000,00
Kiinteistöala	0,00	15 935 397,97	0,00	1 029 697,79
Rakentaminen	0,00	1 617 523,11	0,00	33 192,58
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 526 769,99	0,00	25 452,23
Teollisuus	0,00	2 961 033,55	0,00	207 435,22
Kuljetus ja varastointi	0,00	219 546,80	0,00	10 000,00
Muut	0,00	3 141 146,91	0,00	1 172 834,22
Kotitaloudet	0,00	20 122 169,68	0,00	822 356,25
Yhteensä 31.12.2021	0,00	45 533 588,01	0,00	3 330 968,29
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 6				
Yritykset	0,00	11 741 758,52	0,00	4 380 951,75
Maatalous	0,00	3 185,79	0,00	6 814,21
Kiinteistöala	0,00	5 997 460,43	0,00	2 660 000,00
Rakentaminen	0,00	1 272 250,46	0,00	1 714 097,58
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 321 239,94	0,00	0,00
Teollisuus	0,00	295 814,20	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	89 661,57	0,00	0,00
Muut	0,00	2 762 146,13	0,00	39,96
Kotitaloudet	0,00	19 835 812,55	0,00	239 029,25
Yhteensä 31.12.2021	0,00	31 577 571,07	0,00	4 619 981,00
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 7				
Yritykset	0,00	7 561 095,60	0,00	120 000,30
Maatalous	0,00	545 943,18	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	3 440 338,89	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	1 875 629,74	0,00	118 003,84
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	518 158,32	0,00	6,45
Teollisuus	0,00	119 284,12	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	180 719,55	0,00	0,00
Muut	0,00	881 021,80	0,00	1 990,01
Kotitaloudet	0,00	16 940 724,09	0,00	327 661,70
Yhteensä 31.12.2021	0,00	24 501 819,69	0,00	447 662,00

Luottoosikertymä toimialoitain, riskiluokka B tai riskiluokkaa ei luokiteltu

Yritykset	0,00	2 231 059,38	3 700 000,00	9 774,79
Kiinteistöala	0,00	1 028 738,05	600 000,00	0,00
Rakentaminen	0,00	248 741,63	0,00	2 343,53
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	147 584,60	300 000,00	0,00
Teollisuus	0,00	65 420,00	600 000,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	100 000,00	0,00
Muut	0,00	740 575,10	2 100 000,00	7 431,26
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	15 070 000,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	11 000 000,00	0,00	700 000,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	39 895 162,05	0,00	122 921,48
Yhteensä 31.12.2021	11 000 000,00	42 126 221,43	19 470 000,00	132 696,27

	Lainat ja saamis luottolaitoksilta	Lainat ja saamis yleisöitä ja julkisyhteisöiltä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2020	15 798 632,69	430 047 811,83	17 690 000,00	18 616 880,73

Luottoosikertymä toimialoitain, Riskiluokka 1

Yritykset	0,00	27 504 872,79	0,00	2 537 124,44
Maatalous	0,00	1 095 437,62	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	14 713 427,53	0,00	535 000,00
Rakentaminen	0,00	2 137 664,38	0,00	241 532,71
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	2 588 684,92	0,00	626 389,70
Teollisuus	0,00	1 338 342,80	0,00	670 051,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	439 412,04	0,00	199 000,00
Muut	0,00	5 192 003,50	0,00	265 151,03
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	3 727 468,84	0,00	63 179,53
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	798 632,69	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	28 159 589,23	0,00	1 427 597,09
Yhteensä 31.12.2020	798 632,69	59 391 930,86	0,00	4 027 901,06

Luottoosikertymä toimialoitain, riskiluokka 2

Yritykset	0,00	34 171 296,85	0,00	4 126 205,60
Maatalous	0,00	185 292,41	0,00	320 944,80
Kiinteistöala	0,00	22 857 178,66	0,00	2 518 577,96
Rakentaminen	0,00	1 497 746,86	0,00	429 466,70
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 407 302,93	0,00	243 880,18
Teollisuus	0,00	2 354 080,82	0,00	68 943,36
Kuljetus ja varastointi	0,00	71 631,27	0,00	34 913,40
Muut	0,00	5 798 063,90	0,00	509 479,18
Kotitaloudet	0,00	83 896 816,20	0,00	950 845,77
Yhteensä 31.12.2020	0,00	118 068 113,05	0,00	5 077 051,37

Luottoosikertymä toimialoitain, riskiluokka 3

Yritykset	0,00	11 064 613,18	0,00	2 516 307,36
Maatalous	0,00	0,00	0,00	60 307,00
Kiinteistöala	0,00	5 597 332,91	0,00	1 094 357,89
Rakentaminen	0,00	1 394 268,11	0,00	184 067,36
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 065 231,56	0,00	90 232,17
Teollisuus	0,00	679 300,33	0,00	564 984,58
Kuljetus ja varastointi	0,00	224 343,99	0,00	0,00
Muut	0,00	2 104 136,28	0,00	522 358,56
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	12 459,97	0,00	37 540,03
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	90 123 920,54	0,00	2 346 071,99
Yhteensä 31.12.2020	0,00	101 200 993,69	0,00	4 899 919,38

Luottoosikertymä toimialoitain, riskiluokka 4

Yritykset	0,00	4 456 149,72	0,00	622 602,65
Maatalous	0,00	59 146,09	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	757 947,90	0,00	39 298,64
Rakentaminen	0,00	1 514 925,57	0,00	182 741,89
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 019 215,33	0,00	23,01
Teollisuus	0,00	207 285,48	0,00	248 313,47
Kuljetus ja varastointi	0,00	335 699,63	0,00	78 112,65
Muut	0,00	561 929,72	0,00	74 112,99
Kotitaloudet	0,00	80 102 780,49	0,00	2 189 389,60
Yhteensä 31.12.2020	0,00	84 568 930,21	0,00	2 811 992,25

Luottoosikertymä toimialoitain, riskiluokka 5

Yritykset	0,00	5 658 861,41	0,00	336 552,69
Kiinteistöala	0,00	2 792 764,60	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	338 854,65	0,00	15 790,78
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	317 757,08	0,00	105 984,13
Teollisuus	0,00	28 909,10	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	47 810,33	0,00	11 125,25
Muut	0,00	2 132 765,65	0,00	203 652,53
Kotitaloudet	0,00	32 842 007,01	0,00	941 709,25
Yhteensä 31.12.2020	0,00	38 500 868,42	0,00	1 278 261,94

Luottoosikertymä toimialoitain, riskiluokka 6

Yritykset	0,00	799 005,39	0,00	16 493,49
Maatalous	0,00	5 973,54	0,00	4 026,46
Kiinteistöala	0,00	722 284,67	0,00	583,82
Rakentaminen	0,00	38 184,14	0,00	6 815,86
Teollisuus	0,00	0,00	0,00	5 000,00
Muut	0,00	32 563,04	0,00	67,35
Kotitaloudet	0,00	13 994 720,09	0,00	302 784,77
Yhteensä 31.12.2020	0,00	14 793 725,48	0,00	319 278,26

Luottoosikertymä toimialoitain, riskiluokka 7

Yritykset	0,00	242 991,36	0,00	56 944,89
Kiinteistöala	0,00	0,00	0,00	10 000,00
Rakentaminen	0,00	26 467,47	0,00	20 034,53
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	192 667,81	0,00	6 766,44
Muut	0,00	23 856,08	0,00	20 143,92
Kotitaloudet	0,00	9 625 726,40	0,00	126 059,88
Yhteensä 31.12.2020	0,00	9 768 717,76	0,00	183 004,77

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokkaa ei luokiteltu

Yritykset	0,00	655 807,38	2 400 000,00	10 447,86
Kiinteistöala	0,00	328 202,16	400 000,00	0,00
Rakentaminen	0,00	39 714,13	0,00	5 756,87
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	76 287,35	300 000,00	0,00
Teollisuus	0,00	135 166,99	500 000,00	0,00
Muut	0,00	76 436,75	1 200 000,00	4 690,99
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	14 590 000,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	15 000 000,00	0,00	700 000,00	0,00
Köyttälouduet	0,00	3 108 724,98	0,00	9 023,84
Yhteensä 31.12.2020	15 000 000,00	3 764 532,36	17 690 000,00	19 471,70

1.24 Vakuuksien ja muiden luoton laatua parantavien järjestelyjen vaikutus
Luottoriskille alttiina oleva määrä, johon kohdistuu vakuus

	2021	2020	Kuvaus hallussa	
			2020	olevasta vakuudesta
Saamisets yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	448 166 975,48	430 844 134,01		
Asuntoluotot	265 882 951,57	257 547 241,41	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia	
Yritysluotot	87 637 887,98	79 052 403,59	Pääosin kiinteistövakuuksia	
Kulutusluotot	37 889 151,41	41 224 952,09	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia	
Muut	56 755 984,52	53 019 536,92	Pääosin kiinteistövakuuksia	

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT
2.01 Korkotuotot ja -kulut

	2021	2020
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	214 048,80	297 262,32
Saamisista luottolaitoksilta	14 699,71	6 283,34
Saamisista yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	6 535 744,40	6 796 500,23
Saamistodistuksista	28 424,20	44 076,05
Johdannaissopimuksista	1 409 050,03	1 418 124,71
Rahoitusvelkojen negatiivista korkokuluista	355 155,41	235 649,88
Muut korkotuotot	88 793,18	59 608,83
Yhteensä	8 645 915,73	8 857 505,36

Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuista rahoitusvaroista

200 659,39   229 891,28

Korkokulut

Veloista luottolaitoksille	-95 401,01	-169 526,31
Veloista yleisöille ja julkisyhteisöille	-280 541,49	-316 673,52
Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroista	-296 694,61	-385 544,93
Muut korkokulut	-2 378,22	-2 583,56
Yhteensä	-675 015,33	-874 328,32

2.02 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	2021	2020
Käypään arvoon tuloksen kautta kirjatuista sijoituksista saadut osinkotuotot	70 714,30	309 200,89
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatuista sijoituksista	0,00	27 743,52
joista tilikauden lopussa hallussa oleviin sijoituksiin liittyvät osingot	0,00	27 743,52
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä ja omistusyhteyserityksistä saadut osinkotulot	0,00	14 000,00
Yhteensä	70 714,30	360 944,41

2.03 Palkkiotuotot ja -kulut

	2021	2020
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	835 651,13	851 559,48
Ottolainauksesta	11 110,78	19 361,49
Maksuliikenteestä	3 010 155,80	2 604 270,31
Omaisuudenhoidosta	588 688,32	642 672,60
Välitetyistä toiminnasta	3 295 505,24	2 520 101,00
Takausten myöntämisestä	125 170,56	112 093,10
Muut palkkiotuotot	117 411,52	108 866,91
Yhteensä	7 983 693,35	6 858 924,89

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut	-108 571,55	-99 768,35
Muut	-749 312,26	-778 576,65
Yhteensä	-857 883,81	-878 345,00

2.04 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2021	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)		
Saamistodistuksista	-2 479,39	2 137,12	-342,27
Osakkeista ja osuuksista	46 226,87	263 531,42	309 758,29
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	43 747,48	265 668,54	309 416,02
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-109,72	0,00	-109,72
Tuloslaskelmaera yhteensä	43 637,76	265 668,54	309 306,30

	2020	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)		
Saamistodistuksista	164,02	8 192,00	8 356,02
Osakkeista ja osuuksista	19 785,48	211 539,06	231 324,54
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	19 949,50	219 731,06	239 680,56
Tuloslaskelmaera yhteensä	19 949,50	219 731,06	239 680,56

2.05 Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

	Emo		
	2021		2020
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	9 743,46	1 699,17	11 442,63
Yhteensä	9 743,46	1 699,17	11 442,63

	Emo		
	2021		2020
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	-5 955,00	333 365,66	327 410,66
Yhteensä	-5 955,00	333 365,66	327 410,66

2.06 Suojauslaskennan nettotulos

	2021	2020
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)	-2 812 641,11	-126 215,91
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)	2 790 426,45	126 177,70
Yhteensä	-22 214,66	-38,21

2.07 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2021	2020
Vuokra- ja osinkotuotot	455 306,18	440 551,92
Vuokratulot	-504 407,46	-56 979,11
Suunnitelman mukaiset poistot	-64 598,67	-64 770,60
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	0,00	-27 216,00
Muut kulut	-284 963,55	-284 434,54
Yhteensä	-398 663,50	7 151,67

2.08 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2021	2020
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	8 060,00	7 846,57
Luovutusvoitot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	13 033,52	0,00
Muut tuotot	293 037,72	252 204,13
Yhteensä	314 131,24	260 050,70

	2021	2020
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratulot	-129 716,82	-122 212,41
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-330 054,15	-348 150,44
Vakuusrahastomaksut	-257 753,42	-206 160,21
Muut kulut	-1 406 194,07	-1 377 663,02
Yhteensä	-2 123 718,46	-2 054 186,08

2.09 Henkilöstökulut

	2021	2020
Palkat ja palkkiot	-2 734 352,21	-3 081 758,66
Henkilösivukulut	-594 035,22	-562 997,11
Eläkekulut	-510 592,71	-480 846,13
Muut henkilösivukulut	-83 442,51	-82 150,98
Yhteensä	-3 328 387,43	-3 644 755,77

2.10 Muut hallintokulut

	2021	2020
Muut henkilöstökulut	-176 993,28	-239 758,22
Toimistokulut	-1 823 361,83	-1 270 162,44
Atk-kulut	-2 930 428,93	-2 837 165,28
Yhteysskulut	-205 861,22	-229 638,74
Edustus- ja markkinointikulut	-344 357,50	-351 956,94
Muut hallintokulut	-5 047,50	-2 047,50
Yhteensä	-5 486 050,26	-4 930 729,12

2.11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	Emo	
	2021	2020
Suunnitelman mukaiset poistot	-625 283,51	-682 622,07
Aineelliset hyödykkeet	-90 643,73	-101 900,49
Aineettomat hyödykkeet	-534 639,78	-580 721,58
Yhteensä	-625 283,51	-682 622,07

2.12 Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

	Emo		Tuloslaskelmaan	
	2021	2020	kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Saamisista luottolaitoksista	697,48	0,00	-	-
Saamisista yleisöitä ja julkisyhteisöiltä	7 186,66	198 609,02	7 067,86	-359 466,25
Saamistodistukset	577,73	-	-	0,00
Taseen ulkopuoliset erät	8 550,22	-	-	0,00
Yhteensä	17 012,09	198 609,02	7 067,86	-359 466,25

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot				
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamistodistukset	147 614,74	0,00	0,00	0,00
Tytäryntys- ja omistusyhteisyritysten osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappiot	-	-	-	0,00
Muut käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	0,00	-	-	0,00
Yhteensä	147 614,74	0,00	0,00	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	164 626,83	198 609,02	7 067,86	-359 466,25

2020

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Saamisista luottolaitoksilta	-2 097,28	0,00	-	-
Saamisista yleisöitä ja julkisyhteisöiltä	562,62	134 419,23	4 754,29	-162 307,14
Taseen ulkopuoliset erät	-5 622,32	-	-	0,00
Yhteensä	-7 156,98	134 419,23	4 754,29	-162 307,14

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot				
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamistodistukset	-135 413,99	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	-135 413,99	0,00	0,00	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	-142 570,97	134 419,23	4 754,29	-162 307,14

2.13 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2021	2020
Pankkitoiminnan tuotot	16 239 310,06	16 027 301,72

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä. Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.01 Annetut vakuudet

Omasta velasta annetut:				
Tase-erä	Partit	Kiinnitykset	Arvopaperivakuus	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	0,00	0,00	3 897 367,00	3 897 367,00
Omasta velasta annetut yhteensä	0,00	0,00	3 897 367,00	3 897 367,00

Muiden velasta annetut

Pankki ei ole antanut muiden veloista vakuuksia.

3.02 Velkojen vakuudeksi pantattujen rahoitusvarojen kirjanpitoarvo

	2021	2020
	3 539 072,24	4 867 698,00

3.03 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elon kautta eikä kattamaton eläkevastuuta ole.

3.04 Leasing ja muut vuokravastuut

Ei-peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

	2021	2020
Yhden vuoden kuluessa	118 788,03	148 057,56
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	351 180,48	368 035,47
Yli viiden vuoden kuluessa	39 210,06	121 261,04

3.05 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset

	2021	2020
Takaukset	4 879 761,00	3 777 348,79
Muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	21 809,40	24 809,40
Asiakkaan hyväksi annetut, peruuttamattomat sitoumukset joista luottolupa- kset	32 507 576,38	19 065 922,62
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	37 409 146,78	22 868 080,81

3.06 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonsävero-velvoitusryhmään.

Arvonsäveron ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä

	2021	2020
	715 376,54	2 322 800,12

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa 31.12.
4.01 Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2021	2020
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	47	46
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	2	3
Määräaikainen henkilöstö	3	2
Yhteensä	52	51

4.02 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

	2021	2020
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	487 837,19	428 550,14
Yhteensä	487 837,19	428 550,14

4.03 Johdolle myönnetty luotot ja takaukset

	2021	Takaukset	2020	Takaukset
	Luotot		Luotot	
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	695 173,13	0,00	727 203,92	0,00
Yhteensä	695 173,13	0,00	727 203,92	0,00
Lisäykset	129 284,04	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	27 800,00	0,00

Lainaehdot

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.04 Lähipiiritiedot
Lähipiirin määrittely

 Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista varten standardin IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

	2021	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/ vakuudet
	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä			
Lähipiiriin kuuluminen peruste				
Johdinto *)	184 784,04	0,00	0,00	0,00
Sukulaisuus	76 164,95	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	260 949,99	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.03.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	131 034,44	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	-128 537,42	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	2 497,02	0,00	0,00	0,00

	2020	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/ vakuudet
	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä			
Lähipiiriin kuuluminen peruste				
Johdinto *)	0,00	0,00	0,00	0,00
Sukulaisuus	93 339,04	0,00	0,00	0,00
Määräysvalta	240 786,95	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	334 125,99	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.03.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	349 305,67	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	-218 271,23	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	131 034,44	0,00	0,00	0,00

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ
5.01 Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättä jätetyt tytär- ja osakkuusyhtiöt

Tytär-yhtiöt	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Tilikauden tulos	Kpl
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	1 814 284,70	1 359 471,28	33 969,87	2
Osakkuus- ja omistusyhteisyydet	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Tilikauden tulos	Kpl
Muut	285 398,97	-326 422,03	-401 562,00	1

5.02 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistusosuus, %	Oma pääoma**)	Tilikauden tulos*
Sp-Henkivakuutus Oy, Espoo	5,54	50 521 411,76	8 207 730,58
Nooa Säästöpankki Oy, Helsinki	5,77	56 004 571,63	870 824,01
Sp-Rahastoyhtiö Oy, Helsinki	5,88	12 713 959,32	2 540 081,03
Säästöpankkien Holding Oy, Helsinki	6,18	1 634 673,72	-5 620,53
Sp-Koti Oy, Espoo	5,93	-6 189,75	130 811,26
Säästöpankkien Keskuspankki Oyj, Espoo	6,80	83 619 553,09	-1 387 469,10
Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Helsinki	6,37	111 645 561,26	5 248 567,15
Säästöpankkiliitto osk, Espoo	5,80	216 294,35	-232 454,71
Urbaanit Kodit Oy, Helsinki	15,79	137 902,01	4 251,69
Yhteensä		316 487 737,39	15 376 721,38

*) Tilikauden 2020 oma pääoma ja voitto

**) Oma pääoma sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä.

Yhdistelyperiaatteet on esitetty osana tilinpäätösperiaatteita.

MUUT LIITETIEDOT

6.01 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11§:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa ja 15 §:n mukaista rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä talletuskeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja. Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun tai muun sopimuksen mukaista omaisuudenhoitoa.

6.02 Tilintarkastajan palkkiot

	2021	2020
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	13 460,00	16 851,60
Muut palvelut	0,00	13 440,89
Yhteensä	13 460,00	30 292,49

6.03 Pitkäaikaisraastaminen

	2021		2020	
	Eur	Lkm	Eur	Lkm
Säästövarat yhteensä	0,00	0	86 794,20	20
Talletukset yhteensä	0,00	0	40 608,58	20
PS-tilit	0,00	0	40 608,58	20
Asiakasvarat yhteensä	0,00		46 185,62	
Rahastot	0,00		46 185,62	

6.04 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

LUETTELO TILIKAUDEN AIKANA KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Kirjanpitokirjat

Säilytystapa

Pääkirja/päiväkirja	Elektroninen arkisto
Tasekirja	Sidottu kirja
Tositteet	Elektroninen arkisto

Reskontrat

Asiakasreskontrat (koneelliset)	Elektroninen arkisto
Salkkukirjanpito	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra (Opus Capita)	Elektroninen arkisto
Kassapäiväkirja	Atk-tuloste
Kassaraportit	Atk-tuloste
Palkkakirjanpito	Elektroninen arkisto
Käyttöomaisuusreskontra	Elektroninen arkisto
Johdannaisten reskontra	Excel-tiedosto

Käsin ylläpidettävät reskontrat

Vuokrasaamiset	Elektroninen arkisto
----------------	----------------------

Tositelajit

AS	Alkusaldot
00	Kirjanpidon palautustapahtuma
10	Maksuliiketilin tiliotteen tapahtumat
16	Jaksotustositteet
20	Ostolaskut
21	Toimitusjohtajan kulut
22	Henkilökunnan kulut
23	Ulkomaiset laskut

25	Ostolaskujen suoritukset
30	Ostolaskut, eOffice -pankit, ei-pankissa kiertävät laskut
50	ECL-kirjaukset
51	Salkkukirjanpito
56	Konekieliset viennit muista reskontrista, QS-kassalla kirjattavat tapahtumat
58	Konekieliset kustannuspaikkojen väliset siirrot
60	Sisäisen laskennan tositteet
61	Konekielinen sisäisen laskennan tietojen välitys
63	Voitonjakokirjaukset
70	Muistiotositteet
71	Pääkirjakirjaukset
75	Palkkaviennit, maksetut palkat
80	Jaksotustositteet, purettavat viennit
82	Konekieliset laskennalliset erät
83	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, lomapalkat
84	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, sivukulut pl. sosiaaliturvamaksut
85	Poistot
94	Ryhmätason sisäisten erien oikaisuihin liittyvät viennit
99	Tuloksen kirjaus
100	Liitetietotosite

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Hyvinkäällä 3. päivänä helmikuuta 2022

Lammin Säästöpankin hallitus

Juri Mattila

Jyrki Aho

Jari Flinck

Leena Huhtala

Sirpa Pietikäinen

Antti Sipilä

Lauri Kalpala
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Hyvinkäällä 8. päivänä helmikuuta 2022

Henry Maarala
KHT-tilintarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Signom -allekirjoituspalvelulla. Allekirjoittamalla asiakirjan sähköisesti vakuutan, että olen lukenut sen kokonaisuudessaan, sekä ymmärrän ja hyväksyn sen sisällön. Minulla on ollut mahdollisuus tulostaa tai tallentaa asiakirjakokonaisuus liitteineen.

Päiväys: 03. helmikuuta 2022, 15:47:53

Juri Mattila

Juri Mattila

Tunnistus:

03. helmikuuta 2022, 15:46:58

Pankkitunnistus

Päiväys: 03. helmikuuta 2022, 17:51:39

Sirpa Pietikäinen

Sirpa Pietikäinen

Tunnistus:

03. helmikuuta 2022, 17:51:28

Pankkitunnistus

Päiväys: 03. helmikuuta 2022, 19:02:21

Jyrki Aho

Jyrki Aho

Tunnistus:

03. helmikuuta 2022, 19:02:02

Pankkitunnistus

Päiväys: 03. helmikuuta 2022, 18:58:30

Jari Flinck

Jari Flinck

Tunnistus:

03. helmikuuta 2022, 18:58:16

Pankkitunnistus

Päiväys: 03. helmikuuta 2022, 15:48:21

Leena Huhtala

Leena Huhtala

Vahva tunnistus:

03. helmikuuta 2022, 15:48:11

Pankkitunnistus

Päiväys: 03. helmikuuta 2022, 23:45:53

Jukka Sipilä

Jukka Sipilä

Tunnistus:

03. helmikuuta 2022, 23:45:43

Pankkitunnistus

Päiväys: 04. helmikuuta 2022, 12:43:04

Lauri Kalpala

Lauri Kalpala

Tunnistus:

04. helmikuuta 2022, 12:42:01

Pankkitunnistus

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Signom -allekirjoituspalvelulla. Allekirjoittamalla asiakirjan sähköisesti vakuutan, että olen lukenut sen kokonaisuudessaan, sekä ymmärrän ja hyväksyn sen sisällön. Minulla on ollut mahdollisuus tulostaa tai tallentaa asiakirjakokonaisuus liitteineen.

Päiväys: 08. helmikuuta 2022, 07:48:04

Henry Maarala

Henry Maarala

Tunnistus:

08. helmikuuta 2022, 07:47:12

Pankkitunnistus